

**Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlésének
2010. szeptember 2-i rendes ülésére beterjesztett anyagok**

I./C kötet

Tájékoztató a Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás
tevékenységének belső ellenőri vizsgálatáról 2

Iktatószám: 21-22368-1/2010.

Címzett:

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város
Közigyűlése

Tárgy:

Tájékoztató a Polgármesteri Hivatal
Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás
tevékenységének belső ellenőri vizsgálatáról

Az anyagot készítette:

Jogi Iroda - Jogi Csoport
Belső Ellenőrzése

Az anyagot látta:

Dr. Korsós Ágnes

Véleményezésre megküldve:

Valamennyi Bizottságnak

Sokszorosításra érkezett:

2010.08.27.

Napirend kapcsán meghívandó személyek:

Nincs meghívandó személy

Száma: 21-22368-1/2010.

Tárgy: Tájékoztató a Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás tevékenységének belső ellenőri vizsgálatáról

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város

K ö z g y ú l é s é n e k

Tisztelt Közgyűlés!

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzése benyújtotta ellenőrzési jelentését a Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás szervezeti egysége Ügyrendben meghatározott tevékenységi körének vizsgálatáról.

Az ellenőrzések során az egyik legfontosabb megállapítás az, hogy az ellenőrzött egységben dolgozók a vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartása mellett igyekeznek folytatni tevékenységüket. Az ellenőrzött munkatársak felkészültsége megfelel az elvárásoknak.

A munkaköri leírások aktualizálása és kiegészítése a vizsgálat ideje alatt megtörtént. A tárgyalt időszakban lefolytatott vizsgálatok során büntető-, szabálysértési, kártérítési és fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

Az Általános Igazgatás tevékenységének vizsgálata kapcsán megállapítást nyert, hogy az Ügyrendben felsorolt feladatai aktualizálásra szorulnak, tekintettel az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásokra, ezért szükséges annak módosítása. Másrészt a jogszabályok által meghatározott tevékenységek belső szabályozottsága, a helyi jogalkotás megfelel a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek.

A vizsgált szervezeti egység a ráosztott feladatokat szakszerűen, hatékonyan és gyorsan végzi, mind az iratkezelés, mind a kapcsolattartás területén a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak megfelelő napi gyakorlat tapasztalható.

Az ellenőrzött szakterület által - tevékenységi körükben - előkészített határozatok megfelelnek a Ket. előírásainak, az illetékek lerovásra kerültek, érvénytelenítésük megtörtént.

A határozat kézbesítése során az ügyintézők megtartották a hivatalos küldemények kézbesítésére vonatkozó jogszabályi előírásokat.

Az ellenőrzési jelentés javasolja a Polgármesteri Hivatalban meglévő belső szabályzatok folyamatos felülvizsgálatát, aktualizálását, tekintettel a jogszabályváltozásokra és belső módosításokra, valamint a Polgármesteri Hivatal SzMSz-ének aktualizálását, és az Ügyrendben meghatározott feladatok aktualizálását és racionalizálását.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzése benyújtotta továbbá ellenőrzési jelentését a Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatási szervezeti egységének szabálysértési és birtokvédelmi szakterületének Ügyrendben meghatározott tevékenységi körének vizsgálatáról.

Az ellenőrzések során az egyik legfontosabb megállapítás az, hogy az ellenőrzött egységben dolgozók a vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartása mellett igyekeznek folytatni tevékenységüket. Az ellenőrzött munkatársak szakmai felkészültsége megfelel az elvárásoknak.

A tárgyalt időszakban lefolytatott vizsgálatok során büntető-, szabálysértési, kártérítési és fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

Az Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi tevékenységének vizsgálata kapcsán összességében elmondható, hogy Ügyrendben felsorolt feladatai egyrészről megfelelően szabályozottak, összhangban állnak a hatályban lévő jogszabályokkal, másrészről pedig a jogszabályok által meghatározott tevékenységek belső szabályozottsága is megfelelő, azok átvezetése a belső szabályzatokban megtörtént. Az ügyintézők a ráosztott feladatokat szakszerűen, hatékonyan és gyorsan végzik, mind az iratkezelés, mind a kapcsolattartás területén a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak megfelelő napi gyakorlat tapasztalható. A lefolytatott ellenőrzés eredményeképpen az ellenőrzési jelentés javasolja valamennyi ügyirat jogerősítő záradékkal történő ellátását.

A benyújtott ellenőrzési jelentések az előterjesztés mellékletét képezik.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az ellenőrzési jelentéseket megvitatni szíveskedjenek.

Hódmezővásárhely, 2010. szeptember 2.

Tisztelettel:

Dr. Lázár János
polgármester

**Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzés**

Iktatószám: A-10-12457-3/2010.

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Lakosságszolgálati Irodájának Általános Igazgatási szervezeti egységének szabálysértési és birtokvédelmi szakterületének Ügyrendben meghatározott tevékenységi körének vizsgálata

A jelentést kapják:

- 1.) Dr. Korsós Ágnes, jegyző
- 2.) Dr. Lázár János, polgármester, országgyűlési képviselő
- 3.) Dr. Végh Ibolya, aljegyző, a Közgazdasági Iroda mb. vezetője
- 4.) dr. Makó András, Lakosságszolgálati Iroda vezetője
- 5.) Hegedűs Zoltán, a Pénzügyi-Gazdasági Bizottság elnöke
- 6.) Varga Jánosné, könyvvizsgáló
- 7.) Belső Ellenőrzés
- 8.) Irattár

Hódmezővásárhely, 2010. június

I. Az ellenőrzés főbb adatai

Az ellenőrzést végző szervezeti egység: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Belső Ellenőrzése

Az ellenőrzött szerv, szervezeti egység: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás szervezeti egységének szabálysértési és birtokvédelmi szakterülete

Az ellenőrzés célja és tárgya: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Lakosságszolgálati Irodája Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi szakterületének Ügyrendben meghatározott tevékenységi körének vizsgálata

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Ellenőrzési feladatok:

- annak ellenőrzése, hogy az adott szervezeti egység, illetve szervezet működése, tevékenysége megfelelően szabályozott-e;
- működésük, tevékenységük folyamán érvényesülnek-e a hatályos jogszabályok, belső szabályzatok és vezetői előírások.

Jogszabályi háttér és intézményi belső rendelkezések:

Törvények:

- 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról (**Pp.**),
- 1959. évi törvény a Polgári Törvénykönyvről (**Ptk.**),
- 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról (**Ötv.**),
- 1992. évi XXIII. törvény a köztisztviselők jogállásáról (**Ktv.**),
- 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról (**Áht.**),
- 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról,
- 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról,
- 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről (**Szvtv.**),
- 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (**Ket.**),
- 1960. évi 11. törvényerejű rendelet a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról,

Kormány rendeletek:

- 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet az egyes szabálysértésekről,
- 249/2000. (12.24.) Korm. rendelet az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól (**Áhsz.**),
- 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről (**Ber.**),
- 228/2009. (X. 16.) Korm. rendelet a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról,
- 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről (**Ámr.**),

Egyéb rendeletek:

- 11/2000. (II. 23.) BM rendelet a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény végrehajtásáról,

Helyi szabályozás:

- 22/1993. (10.11.) Kgy. sz. rendelet a környezetvédelem helyi szabályairól egységes szerkezetben,
- 20/1994. (07.04.) Kgy. sz. rendelet a közterület használatáról és a közterülethasználati díjról egységes szerkezetben,
- 41/1999. (12.13.) Kgy. sz. rendelet a kéményseprő-ipari közszolgáltatás kötelező igénybevételéről,
- 33/2001. (10.20.) Kgy. sz. rendelet a temetőkről és a temetkezés rendjéről,
- 43/2001. (12.18.) Kgy. sz. rendelet az állatok tartásáról,

- 44/2001. (12.18.) Kgy. sz. rendelet az állatok védelméről,
- 46/2001.(12.18.) Kgy. sz. rendelet a köztisztaság és a településtisztaság fenntartásáról a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról egységes szerkezetben,
- 15/2002. (05.13.) Kgy. sz. rendelet a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról,
- 26/2003. (06.23.) Kgy. sz. rendelet a hirdetőberendezések és hirdetmények elhelyezéséről,
- 3/2006. (01.31) Kgy. rendelet a választási plakátok elhelyezésének és az Önkormányzat tulajdonában álló, kampány rendezvény céljára bérbe adható ingatlanok feltételeinek helyi szabályairól,
- 52/2006. (11. 10.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely MJV Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint Ügyrendje (**SzMSz**),
- 9/2007.(02.12.) Kgy. sz. rendelet az elektronikus hatósági ügyintézés és szolgáltatás helyi szabályozásáról,
- 18/2007.(03. 21.) Kgy. sz. rendelet Hódmezővásárhely közterületein a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozási engedélyek fajtáiról és díjáról,
- 59/2007.(12.01.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának ügyfélfogadási rendjéről,
- 65/2010. (02. 04.) Kgy.h. a Polgármesteri Hivatal köztisztviselőinek 2010. évi teljesítménykövetelményei alapjait jelentő kiemelt célok meghatározása,
- 450/2009. (11.05.) Kgy.h. a 2010. évi belső ellenőrzési munkaterv,
- 28-2703-3/2009. Kiadmányozási jog szabályozása,
- 03-391-4/2010. Kiadmányozási jog szabályozása,
- 453/2009. (11.05.) Kgy. határozat Beszámoló a Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás területének tevékenységéről,
- Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala Egyedi Iratkezelési Szabályzata,
- Belső Ellenőrzési Kézikönyv.

Ellenőrzés módszere: dokumentumok, iratok, vizsgálata, értékelése, személyes megbeszélések, jogszabályok, belső rendelkezések, munkaköri leírások vizsgálata, értékelése, helyszíni szemle.

Ellenőrzött időszak: 2009. év és 2010. 01. 01. – 2010. 05. 14. napjáig terjedő időszak

Az ellenőrzött időszakban hivatalban lévő szervezeti egység vezetője: dr. Makó András, irodavezető

Belső ellenőr neve és megbízólevele: Koczkané dr. Szabó Gabriella, A-10-12457-1/2010.

Mellékletek:

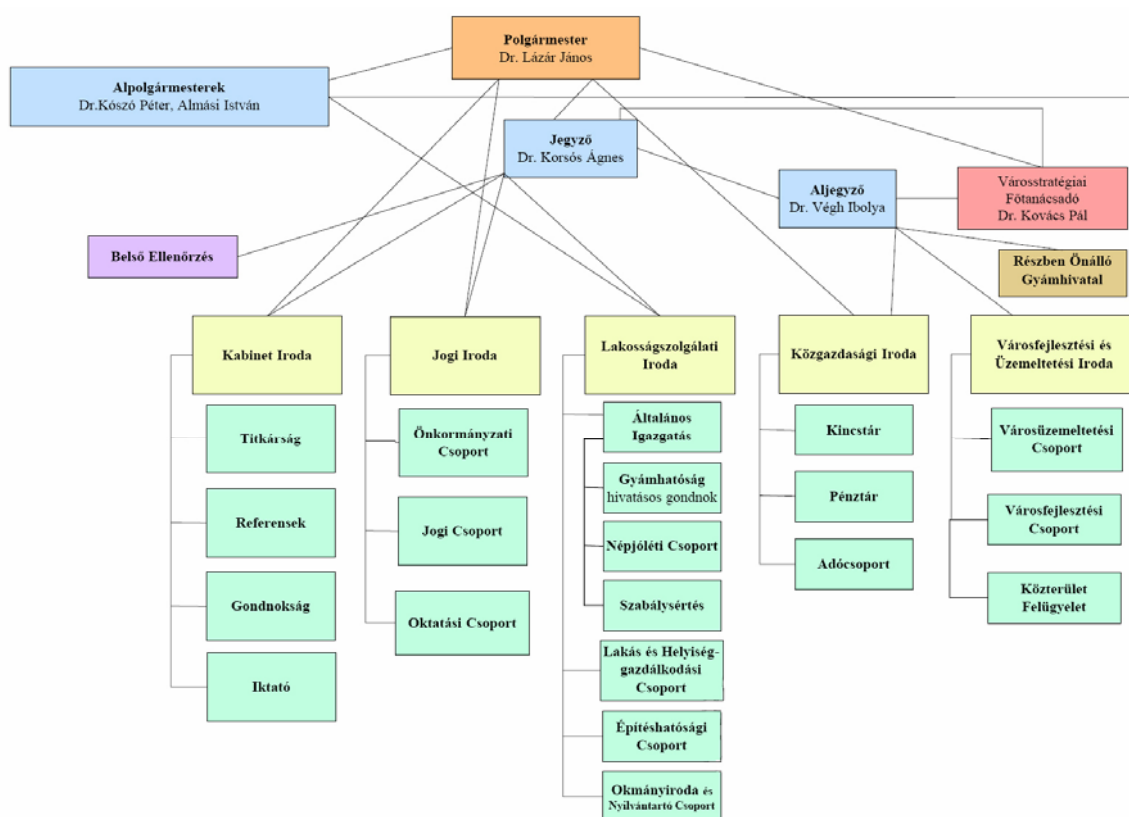
- 1.) Megbízólevél,
- 2.) Ellenőrzési program,
- 3.) Záradék

II. Megállapítások

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatási szakterületének Ügyrendben meghatározott tevékenységi köre belső ellenőrzésére Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 450/2009. (11.05.) Kgy.h. számú határozatával elfogadott munkaterve alapján került sor.

Az ellenőrzés célját és tárgyát tekintve - a Ber. 2. § a) pontja alapján - szabályszerűségi ellenőrzés, amely arra irányul, hogy az adott szervezeti egység működése, illetve tevékenysége megfelelően szabályozott-e, és érvényesülnek-e a hatályos jogszabályok, belső szabályzatok és vezetői rendelkezések előírásai. Egyrészt tehát a szabályozottság, másrészt pedig a szabályszerűség került a vizsgálat középpontjába.

1. Az Általános Igazgatás szervezetben elfoglalt helye

1. ábra A Polgármesteri Hivatal szervezeti tagolódása¹

A Polgármesteri Hivatal illetékessége Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területére terjed ki. A polgármesteri hivatal feladatát és hatáskörét Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése által létrehozott Hivatal - ezen belül irodák és csoportok - útján látja el.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának és Szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 52/2006. (11.10.) Kgy. számú rendeletét (továbbiakban: SzMSz) - a szervezeti felépítés tekintetében - a

¹ Forrás: http://data.hodmezovasarhely.hu/images/imagestore/Közigazgatás/szervezet_.jpg

1/2009. (02.07.) Kgy. számú rendeletével módosította. Ezen módosítás eredményeképpen alakult ki a fenti ábrán látható szervezeti tagolódás, amely alapján az ellenőrzött egység szervezeti hierarchiában elfoglalt helye jól nyomon követhető.

A Polgármesteri Hivatal – az általa ellátandó feladat- és hatáskörök alapján – tagolódik szervezeti egységekre, irodákra. Az irodavezető a szervezeti egység felelős vezetője. A feladatok szerteágazó volta miatt az irodavezetők munkáját önálló csoportvezetők segítik, akik felelősséggel tartoznak az általuk irányított területen folyó szakmai munkáért. Abban az esetben, ha a köztisztviselő önálló feladatot kap, ezen feladata ellátása során a polgármester, illetve a jegyző közvetlen irányítása alá tartozik. Az iroda munkáját irányító vezető e köztisztviselő vonatkozásában a munkaköri leírásában szereplő feladatok ellátásáért tartozik felelősséggel.²

A Lakosságszolgálati Iroda tevékenységi köre túlnyomóan a klasszikus igazgatási-hatósági területeket, illetve feladatokat öleli fel, és az új szerkezetű rendszerben öt, jól körülírt és meghatározott feladatok ellátására létrehozott szervezeti egységből áll.

Az iroda szervezeti egységeit az alábbi csoportok képezik³:

1. Lakás- és Helyiséggazdálkodási Csoport
2. Okmányiroda és Nyilvántartó Csoport
3. Népjóléti Csoport
4. Építéshatósági Csoport
5. Általános igazgatás.

Az Iroda széleskörű feladataiból eredően közvetlen kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal többi irodájával, a Közgyűlés bizottságaival, részt vesz a közgyűlési anyagok előkészítésében. A meghatározott ügyfélfogadási rend keretében a lakosság rendelkezésére áll, ellátja a különböző szintű jogszabályokból eredő hatósági feladatokat.

A vizsgálat időtartama alatt a szervezeti egység vezetője: dr. Makó András, irodavezető.

Az Általános Igazgatás élén nem áll külön csoportvezető, irányítását közvetlenül az irodavezető látja el. A terület elnevezése jól rámutat arra az összetett és eltérő feladatkörre, melyet a klasszikus igazgatási-hatósági feladatok magukba foglalnak. A vizsgált szervezeti egység ellátja a tipikus államigazgatási jogalkalmazói feladatokat (a szabálysértési, birtokvédelmi, gyámhatósági ügyek, hatósági bizonyítványok kiállítása), az egyéb igazgatási feladatokat (hagyatéki ügyek, hirdetmények kezelése), az önkormányzati hatósági ügyeket (állattartási ügyek, közterület-használat engedélyezése), az ügyfélfogadást és tájékoztatást, valamint az egyéb járulékos feladatokat is.

---

² Forrás: 52/2006. (11. 10.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely MJV Önkormányzatának és Szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról

³ 52/2006. (11.10.) Kgy. számú rendelet

1.1 Általános Igazgatás által végzett jelentősebb tevékenységek

Az érintett szervezeti egység által végzett tevékenységek az alábbi feladatkörök köré csoportosíthatók:

1. szabálysértési hatóság eljárás;
2. birtokvédelem;
3. ügyfélszolgálat tevékenység;
4. hagyatéki ügyek;
5. elsőfokú gyámhatósági feladat- és hatáskörök;
6. hivatásos gondnoki feladatok.

Tekintettel arra, hogy a vizsgált szervezeti egység tevékenysége igen szerteágazó, ez a jelentés az Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi szakterületének vizsgálatára korlátozódik.

2. Az Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi tevékenységének szabályozottsága

2.1. Az Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi tevékenységének külső szabályozottsága

Az ellenőrzött szervezeti egység által végzett tevékenység ellátásának kötelezettsége, keretei és módja az I. részben felsorolt jogszabályokon alapul, melyek közül csak a legfontosabbakat emelném ki:

1. 1949. évi XX. törvény A Magyar Köztársaság Alkotmánya
2. Az 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: **Ötv.**) a helyi önkormányzatokról

Az Alkotmány 44/A § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal”. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy „a helyi képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot”.

A fent említett magasabb szintű jogszabályi felhatalmazás alapján - az adott területet szabályozó egyéb jogszabályok figyelembevételével - születtek meg az általános igazgatás tevékenységi körébe tartozó helyi rendeletek.

3. 1999. évi LXIX. törvény (továbbiakban: **Sztv.) a szabálysértésekről**

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény a bevezető soraiban határozta meg céljait. Eszerint a törvény célja, hogy gyors és eredményes fellépést biztosítson azokkal a jogsértő magatartásokkal szemben, melyek a bűncselekményekhez képest enyhébb fokban sértik, vagy veszélyeztetik a társadalom általánosan elfogadott társadalmi normáit, akadályozzák vagy zavarják a közigazgatás működését, illetve meghatározott tevékenység vagy foglalkozás gyakorlására vonatkozó jogszabályokba ütköznek.

A szabálysértési jog tehát olyan jogterület, amely a büntetőjog és az államigazgatási jog határán helyezkedik el, az egyes szabálysértések között számos olyan van, amely valamely bűncselekmény kisebb súlyú alakzata.

A szabálysértési cselekmények másik csoportját tehát azok a tényállások képezik, amelyek az állami szervek által kibocsátott normatív aktusok érvényesülését zavarják.

Az Sztv. jelentőségét a vizsgált szakterület tekintetében a 3.1 pontban foglalom össze.

4. 1959. évi törvény (továbbiakban: **Ptk.**) a Polgári Törvénykönyvről

A jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásban a Ptk.-ban és a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. törvényerejű rendeletben nem szabályozott eljárási kérdésekben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit - a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 228/2009. (X. 16.) Korm. rendeletben meghatározott kivétellel - kell alkalmazni.

A birtokvédelem kérdéskörét a 3.2 pontban foglalom össze.

2.2 Az Általános Igazgatás tevékenységének belső szabályozottsága

2.2.1 Helyi rendeletek

1. Az 52/2006. (11. 10.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely MJV Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata (továbbiakban: SzMSz), valamint Ügyrendje

Az SzMSz 1. számú melléklete tartalmazza a Polgármesteri Hivatal Ügyrendjét, amelyben részletesen meghatározásra kerültek az egyes irodák és csoportok feladatai.

A vizsgálat folyamán megállapítottam, egyrésztől hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi szakterületének Ügyrendben felsorolt feladatai megfelelnek a hatályban lévő jogszabályi előírásoknak.

2. Egyéb helyi rendeletek

A megállapításom másik fele pedig arra vonatkozik, hogy a jogszabályok által meghatározott tevékenységek belső szabályozottsága megfelelő, azok átvezetése a belső rendelkezésekbe megtörtént. Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata rendelkezik a hatályos jogszabályok által megkövetelt szabályozással. A jelentés I. részében „Jogszabályi háttér és intézményi belső rendelkezések” cím alatt soroltam fel az érintett szervezeti egység hatáskörét, illetékességét, továbbá a tevékenységét meghatározó helyi rendeletek számát és címét.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése által kiadott helyi rendeletek tartalmazzák az önkormányzati szabálysértések tényállását és büntetési tételét, biztosítva ezzel azok megismerhetőségét és alkalmazhatóságát, továbbá az önkéntes jogkövetés lehetőségét.

3. Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi szakterületének tevékenysége

3.1 Szabálysértési hatósági eljárás

A szabálysértési hatóság eljárásának szabályait alapvetően az Sztv. határozza meg. Magyarországon 1991 óta általános hatáskörű szabálysértési hatóság a *helyi önkormányzat jegyzője*. A községi, városi, megyei jogú városi, illetve a fővárosi kerületi *jegyző első fokon jár el minden olyan szabálysértési ügyben, amelyet külön jogszabály nem utal más szabálysértési hatóság hatáskörébe*. Ha tehát az adott szabálysértési tényálláshoz nem kapcsolódik külön hatásköri rendelkezés, akkor jegyzői hatáskörrel állunk szemben.

Szabálysértés miatt eljárhat még, mint szabálysértési hatóság a rendőrség, és a vámhatóság, továbbá a jogszabályban hatáskörükbe utalt szabálysértési ügyekben a szabálysértési hatóság jogkörét gyakorolják:

- az egészségügyi államigazgatási szerv;
- a fogyasztóvédelmi hatóság;
- a bányafelügyelet;
- a munkaügyi hatóság és a munkavédelmi hatóság;
- a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv;
- az állami adóhatóság;
- a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal;
- az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv;
- a szociális hatóság.

A szabálysértési jog tehát heterogén jogterület, a szabálysértési tényállások körébe tartoznak egyrészt azok a cselekmények, amelyek - kisebb súlyuk, alacsonyabb fokú veszélyességük következtében - nem minősülnek bűncselekménynek, másrészt azok a tényállások, amelyek az ágazati igazgatási szabályok megsértését szankcionálják.

Szabálysértés az a jogellenes, tevékenységben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, melyet *törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet* szabálysértésnek nyilvánít, s amelynek elkövetőit az Sztv. meghatározott joghátránnyal fenyegeti.

A szabálysértési hatóságok illetékességére vonatkozó szabályok vonatkozásában változások következtek be a vizsgált időszak tekintetében. Az eljárás lefolytatására - a 2009. december 31. napjáig elkövetett szabálysértések esetében - főszabályként az eljárás alá vont személy lakóhelye szerinti szabálysértési hatóság volt az illetékes. A 2010. január 1. napjától hatályba lépő módosítás eredményeképpen pedig „Az eljárásra az a szabálysértési hatóság illetékes, amelynek az illetékességi területén a szabálysértést elkövették.” Az illetékességi szabályok megváltoztatásának célja az, hogy a szabálysértések felderítési eredményessége javuljon, mindazonáltal az elkövetés helye szerinti illetékesség hatálybalépését követően – várhatóan – szabálysértési hatóságunk leterheltsége jelentősen nőni fog.

Az általános illetékességi szabályokon túlmenően a törvény tartalmaz kivételes és vagylagos szabályozást is. Eszerint, ha az eljárás gyorsabb és eredményesebb lefolytatása indokolja, a törvény szerint lehetőség van *kivételes illetékességi* szabályok alkalmazására, így eljárhat az eljárás alá vont személy tartózkodási helye, munkahelye, szolgálati helye, az elkövetés helye, továbbá a felderítés helye szerint illetékes szabálysértési hatóság is.

Abban az esetben pedig, ha a szabálysértést több szabálysértési hatóság illetékességi területén követték el, vagy az elkövetés helye nem állapítható meg az *illetékesség vagylagos*. Ilyenkor a szabálysértési hatóságok közül az jár el, amelyik az ügyben korábban intézkedett (megelőzés).

A szabálysértési eljárás feljelentés, magánindítvány, illetve a szabálysértési hatóság észlelése alapján, hivatalból indulhat. Az ügyintézési határidő harminc nap, a felelősségre vonásra pedig a szabálysértés elkövetésétől számított hat hónapig van lehetőség. Ha ez alatt az idő alatt az eljárás megindult, azt legkésőbb a szabálysértés elkövetésétől számított két év alatt be kell fejezni. A feljelentést meg lehet tenni szóban, illetve írásban. A szóbeli feljelentést hatóságunk jegyzőkönyvbe foglalja.

A szabálysértési eljárás illetékmentes, az alábbi kivételekkel:

- A magánindítványos szabálysértési ügyekben (magánlaksértés, becsületsértés) az eljárás illetékköteles, amelyet a sértett (feljelentő) félnek kell lerónia. Az alapeljárás illetéke 3.000,- Ft (feljelentett személyenként), a jogorvoslati kérelem illetéke 3.500,- Ft.
- A jogerős határozatban megállapított pénzbírság befizetésével kapcsolatosan előterjesztett kedvezményt kérő beadványok (részletfizetési, halasztási kérelem) illetéke 2.200,- Ft.

Magánlaksértés és becsületsértés szabálysértésekben az előterjesztett feljelentést, magánindítványnak nevezzük. A magánindítványt az Sztv. alapján attól a naptól számított harminc nap alatt lehet előterjeszteni, amelyben a sértett a szabálysértés elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett. A magánindítvány a határozat meghozataláig visszavonható, de a többi egyéb feljelentés nem.

A szabálysértési eljárás két részből áll, alapeljárásból és a végrehatási eljárásból.

Az *alapeljárás* során a tényállás tisztázása a szabálysértési hatóság kötelezettsége. Ha a feljelentés adatai a tényállás megállapításához nem elegendőek, a hatóság bizonyítást folytat le. Ennek során tanúkat hallgat meg, szakvéleményt szerez be, szemlét tart, okiratokat, tárgyi bizonyítási eszközöket vizsgál meg. A szabálysértés miatt eljárás alá vont személy vallomást tehet, ami bizonyítékként felhasználható, illetve a vallomástételt megtagadhatja, ami a büntetés mértékét súlyosító körülményként nem vehető figyelembe, az eljárás folytatását azonban nem akadályozza. Ebben az esetben a szabálysértési hatóság az egyébként rendelkezésre álló adatok alapján hoz döntést.

A szabálysértési határozata ellen - a közlésétől számított nyolc napon belül - az eljárás alá vont személy, az ő törvényes képviselője vagy védője *kifogást* nyújthat be, amelyben a hatóság által addig nem ismert új tényekre hivatkozhat, és új bizonyítékokat terjeszthet elő. A kifogás alapján a szabálysértési hatóság határozatát visszavonja, a kifogást tevő javára módosítja, vagy - ha a kifogással nem ért egyet - azt elbírálás céljából a bírósághoz teszi át. Az eljárást megszüntető határozat ellen - szintén a közléstől számított nyolc napon belül - a sértett élhet *panasszal*, amelynek a szabálysértési hatóság - azzal egyetértve - helyt ad, vagy a panaszt elbírálásra az ügyészségnek küldi meg.

A szabálysértések miatt kiszabható büntetések és intézkedések közül a jegyzői szabálysértési hatóság a *pénzbírságot, az elkobzást, illetve a figyelmeztetést* alkalmazhatja. A felsoroltak közül a pénzbírság büntetésnek, az elkobzás, illetve a figyelmeztetés pedig intézkedésnek minősül.

A *pénzbírság*, a szabálysértési jogban a legáltalánosabban alkalmazott szankció, amely vagyoni hátránnyal sújtja az elkövetőt, legalacsonyabb összege háromezer forint, legmagasabb összege százötvenezer forint. Az önkormányzati rendelet harmincezer forintban állapíthatja meg a pénzbírság legmagasabb összegét. Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése által megalkotott rendeletek megfelelnek ezen előírásoknak.

A büntetés helyett *figyelmeztetés* is alkalmazható, ha a szabálysértés az elkövetés körülményeire tekintettel csekély súlyú, és az eljárás alá vont személy személyi körülményeire is figyelemmel, ettől az intézkedéstől kellő visszatartó hatás várható. A figyelmeztetés tehát abban áll, hogy a szabálysértési hatóság rámutat a jogsértő magatartás helytelenségére, és felhívja az elkövető figyelmét arra, hogy a jövőben tartsa tiszteletben a jogszabályokat. A felelősségre vonás mellőzésének törvényi feltételei, illetve a figyelmeztetés, mint alkalmazható intézkedés között annyiban hasonlóság mutatható ki, hogy mindkét esetben a cselekmény csekély súlyú, és ily módon annak társadalmi veszélyessége is csekély. A felelősségre vonás mellőzésénél az eset összes körülménye és az elkövető személye teszi szükségtelemmé a szabálysértési szankció alkalmazását. A figyelmeztetés alkalmazásánál azonban a szabálysértési eljárást a hatóság lefolytatja, és intézkedés megtételét tartja szükségesnek, mert attól preventív hatásként kellő visszatartó hatást vár.

A kiszabott *pénzbírságot* a határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül, illetékbélyeggel kell megfizetni.

A szabálysértési eljárás különálló, nem szükségszerű szakasza a *végrehajtási eljárás*. Ennek célja, hogy a hatóság állami kényszerrel biztosítsa a szabálysértési határozatban foglaltak érvényesülését. A végrehajtás három szakaszból áll: a pénzbírság adók módjára történő behajtásából, a közérdekű munkára változtatásból és az elzárásra változtatásból.

A végrehajtási eljárás megindításának és foganatosítási intézkedésének előfeltétele, hogy az elkövető vagy az egyéb kötelezett vele a szemben hozott jogerős határozatban foglaltaknak az ott megjelölt határidőn belül ne tegyen eleget. Az önkéntes teljesítés elmaradásának esetére áll be a hatóságnak az a kötelezettsége, hogy a jogerős határozatban foglaltaknak kényszerrel szerezzen érvényt, mégpedig a törvény erre vonatkozó, sorrendiséget is megállapító szabályai szerint. (lásd: 1. táblázat) A pénzbírságot meg nem fizetés esetén – ha az adók módjára nem hajtható be – közérdekű munkára, illetőleg elzárásra kell átváltoztatni.

A szabálysértési hatóság az eljárás alá vont személy munkabérére, egyéb jövedelmére, járandóságára közvetlen letiltást bocsáthatott ki a 2009. december 31. napjáig elkövetett szabálysértések esetében. Ezt a jogintézményt a törvény módosítása eltörölte, tekintettel alacsony hatásfokára.

1. táblázat

Pénzbírság átváltoztatásának sorrendisége

Ügytípus megnevezése	ADÓK MÓDJÁRA BEHAJTÁS	KÖZÉRDEKŰ MUNKÁRA ÁTVÁLTOZTATÁS	ELZÁRÁSRA ÁTVÁLTOZTATÁS
Általános információk	A hatóság elrendeli a tartozás adók módjára történő behajtását. Ilyenkor az elkövető lakóhelye szerinti jegyzőt kell megkeresni, aki mint	Ha az adók módjára való behajtásra sincs lehetőség, úgy a pénzbírságot az elkövető beleegyezése esetén közérdekű munkára kell	Akkor kell elzárásra átváltoztatni, ha az adók módjára történő behajtásra nincs lehetőség, és az elkövető közérdekű munkát nem vállal (azt nem

	adóhatóság, az adóigazgatás szabályai szerint folytatja le az eljárást. Ebben a végrehajtási módban a tartozás: - A bankszámlával rendelkező személy esetében azonnali beszedési megbízással, - A végrehajtás nem, vagy aránytalanul hosszú idő múlva vezetne eredményre, akkor a kötelezett személynek az ingó vagyontárgyait kell végrehajtás alá vonni.	átváltoztatni. Ha az elkövető önként vállalja a közérdekű munkát, valamint lakóhelyén, vagy tartozódási helyén lehetőség van közérdekű munka keretében való foglalkoztatásra, akkor a hatóság rövidúton megkeresi az elkövető lakóhelye, illetőleg tartozódási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét közérdekű munka végzésére alkalmas munkahelyről való tájékoztatás nyújtása végett. Az elkövető hetenként legalább egy napon, a heti pihenőnapon, vagy szabadidejében végzi a közérdekű munkát. Nincs helye közérdekű munkára átváltoztatásnak, ha az elkövető: - Fogyatékos, - Kórházi fekvő beteg – ellátásban részesül, - Kórházi kezelése válik szükségessé, - Terhessége negyedik hónapját elérő nő, - 16 éves korát be nem töltött gyermekét egyedül nevelő szülő, - Aki fogyatékos vagy folyamatos ápolás igénylő hozzátartozójáról egyedül gondoskodik, - Fiatalkorú. A közérdekű munka legrövidebb tartama 1 nap leghosszabb tartama 60 nap, 1 napi közérdekű munkának legfeljebb 6 óra munkavégzés felel meg.	teljesíti maradéktalanul.), illetve közérdekű munka végzésére nincs lehetőség. A hatóságnak nem csak joga, hanem kötelezettsége is a pénzbírság elzárásra való átváltoztatásának kezdeményezése. A fiatalkorúakra kiszabott pénzbírságot elzárásra nem lehet átváltoztatni. Nincs helye a pénzbírság elzárásra történő átváltoztatásnak, ha az elkövető: - Fogyatékos, - Kórházi fekvő beteg – ellátásban részesül, - Kórházi kezelése válik szükségessé, - Terhessége negyedik hónapját elérő nő, - 16 éves korát be nem töltött gyermekét egyedül nevelő szülő, - Aki fogyatékos vagy folyamatos ápolást igénylő hozzátartozójáról egyedül gondoskodik, - Fiatalkorú.

A pénzbírság *közérdekű munkabüntetésre* történő átváltoztatásához az eljárás alá vont személy beleegyezése is szükséges. Az *elzárást* Csongrád Megyében a Szegedi Fegyház és Börtön II. Objektumában kell letölteni. Ha az eljárás alá vont személy az elzárás végrehajtása céljából önként nem jelenik meg, a szabálysértési hatóság elővezetését rendeli el.

Az ellenőrzési eljárás során a vizsgált terület ügyintézői a rendelkezésekre bocsátották a 11/2000. (II. 23.) BM rendelet „Önkormányzati szabálysértési hatóságok adatgyűjtése” című mellékletében meghatározott adatokat. Jelentésem az így rendelkezésre bocsátott statisztikai adatok vizsgálatával és elemzésével készült, a vizsgált időtartam pedig a 2009. január 1. napjától 2010. május 14. napjáig terjedő időszak.

A kapott statisztikai adatokat a következő 2. és 3. számú táblázatba foglaltam össze.

A rendelkezésre álló adatok alapján 2009-ben a jegyzői hatáskörben eljáró szabálysértési hatóságunk - az általa lefolytatott eljárások lezárásaként - 830 határozatot bocsátott ki, amelyek 53 %-ban tartalmaztak pénzbírságot megállapító rendelkező részt. Ebben az évben nem történt közvetlen letiltás, sem adók módjára történő behajtás érdekében tett intézkedés, sem a Bíróság által elzárásra átváltoztatott bírságot. A pénzbírságot kiszabó határozatoknak pedig a 13,8 %-a lett átváltoztatva közérdekű munkára.

A 2010. év vizsgálatl érintett időszakában 250 határozat kibocsátására került sor, ebből 148 határozat tartalmazza a pénzbírság kiszabását, amely 59,2 %-os arány. Az adók módjára történő behajtás érdekében tett intézkedések száma 82, amely arányait tekintve 32,8 %-ot tesz ki, a közérdekű munkára átváltoztató határozatok száma 11, ez 4,4 %, a Bíróság által elzárásra átváltoztatott bírságotok száma pedig 3, amely 1,2 %-os arányt jelent.

A szabálysértési hatóság feladatkörébe tartozik a Bíróság szabálysértési eljárás keretében hozott határozatainak végrehajtása is 2009. február 1. napjától, valamint a Bíróság és a Rendőrkapitányság közérdekű munkára átváltoztató határozata alapján a közérdekű munkahelyet kijelölő határozat meghozatala is.

2. táblázat
Szabálysértési adatok 2005 – 2010 között

Szabálysértési adatok	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010. ⁴
Feljelentett személyek (ebből kiskorú)	665 (41)	740 (45)	765 (40)	1021 (35)	859 (37)	262 (28)
Feljelentések száma	634	714	738	982	846	257
Áttétel más szervhez	48	50	55	72	29	7
Határozatok száma	586	664	683	910	830	250
	108	197	211	255	95	62
ő	103	198	196	285	293	40
kiszabó	375	269	276	370	442	148
Kiszabott pénzbírság összesen (Ft)	5.573.000	5.200.000	2.731.000	3.899.000	2.280.000.-	835.000.-
Kifogások száma	75	49	57	65	31	18
<i>Elfogadott és az alapján határozat visszavonása</i>	27	13	15	17	15	0
<i>Elfogadott és az alapján határozat módosítása</i>	28	29	40	43	15	16
<i>Bírósághoz áttett kifogás</i>	20	7	2	5	1	2
<i>- hatályban tartott határozatok</i>	n.a.	6	2	3	0	2
<i>- megváltoztatott határozatok</i>	n.a.	1	0	1	1	0
Panaszok száma	1	5	3	5	1	1
Letiltások száma	3	4	3	3	0	0
Adók módjára behajtás érdekében intézkedés	119	175	170	329	0	82
Közérdekű munkára átváltoztatott határozatok száma	21	24	23	25	61	11
Bíróság által elzárásra átváltoztatott bírságolás	34	29	34	57	0	3

⁴ 2010. január 1. napjától - május 14. napjáig terjedő időszak adatai

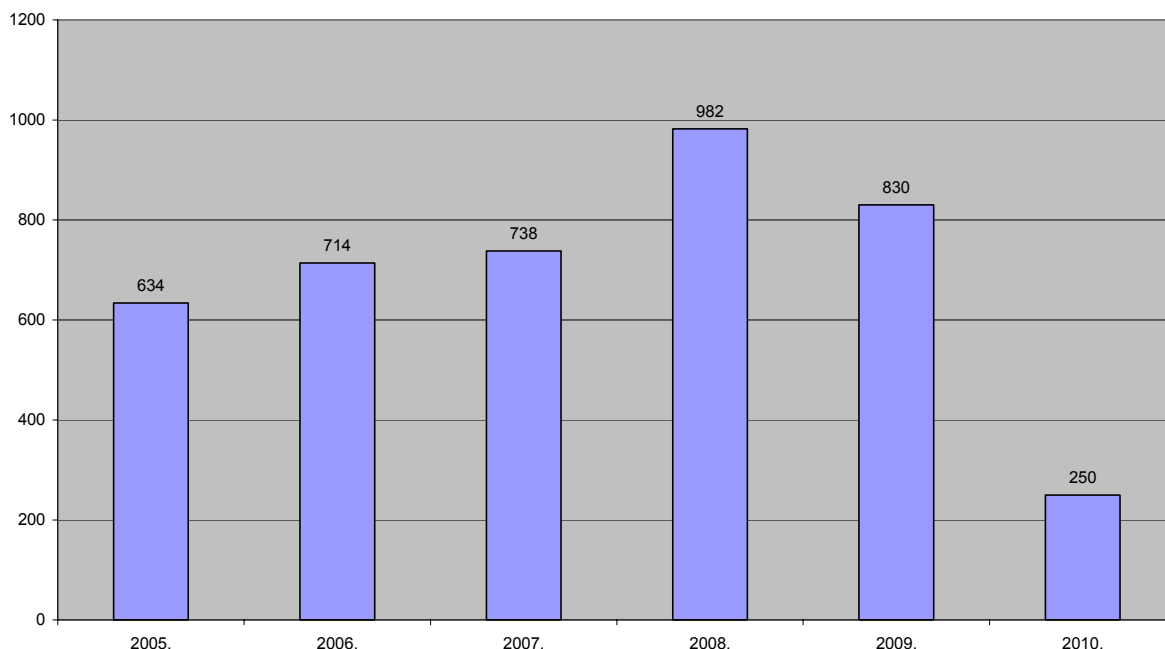
3. táblázat Szabálysértési ügyfajták 2005-2010 között

Szabálysértési ügyfajták	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010. ⁵
Tulajdon elleni	284	339	344	537	462	110
Becsületsértés	2	4	5	7	3	1
Természet-, és környezetvédelmi	1	0	0	0	1	0
Magánlaksértés	2	2	1	1	1	3
Csendháborítás	8	15	11	13	19	4
Köztisztasági	57	65	48	75	40	18
Tűzvédelmi	0	0	1	0	0	0
Közlekedésügyi	7	2	5	2	0	0
Árdrágítás, áru hamis megjelölése	10	14	4	5	0	0
Fogyasztóvédelmi	0	0	56	39	2	0
Jogosulatlan kereskedés	8	11	4	7	0	3
Munkaügyi	0	0	2	0	0	0
Élelmiszer jogosulatlan előállítása, élelmezésügyi	0	0	0	1	0	0
Mező-, erdő-, vízgazdálkodás	0	0	4	4	0	0
Ipari	4	0	3	1	0	0
Tankötelezettség megszegése	87	95	118	143	165	92
Önkormányzati rendeletben megállapított szabálysértés	94	102	81	90	61	17
Egyéb	70	65	51	57	76	2
Összesen	634	714	738	982	830	250

⁵ 2010. január 1. napjától - május 14. napjáig terjedő időszak adatai

Amennyiben a szabálysértési eljárásokat a számok tükrében vizsgáljuk, az adatok áttekintését követően egyértelműen megállapítható, hogy a feljelentések száma 2005 és 2008 között folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. A 2009. évben némi visszaesés tapasztalható az eljárások számában, azonban az még így is meghaladja a 2007. év adatait.

Szabálysértési feljelentések száma

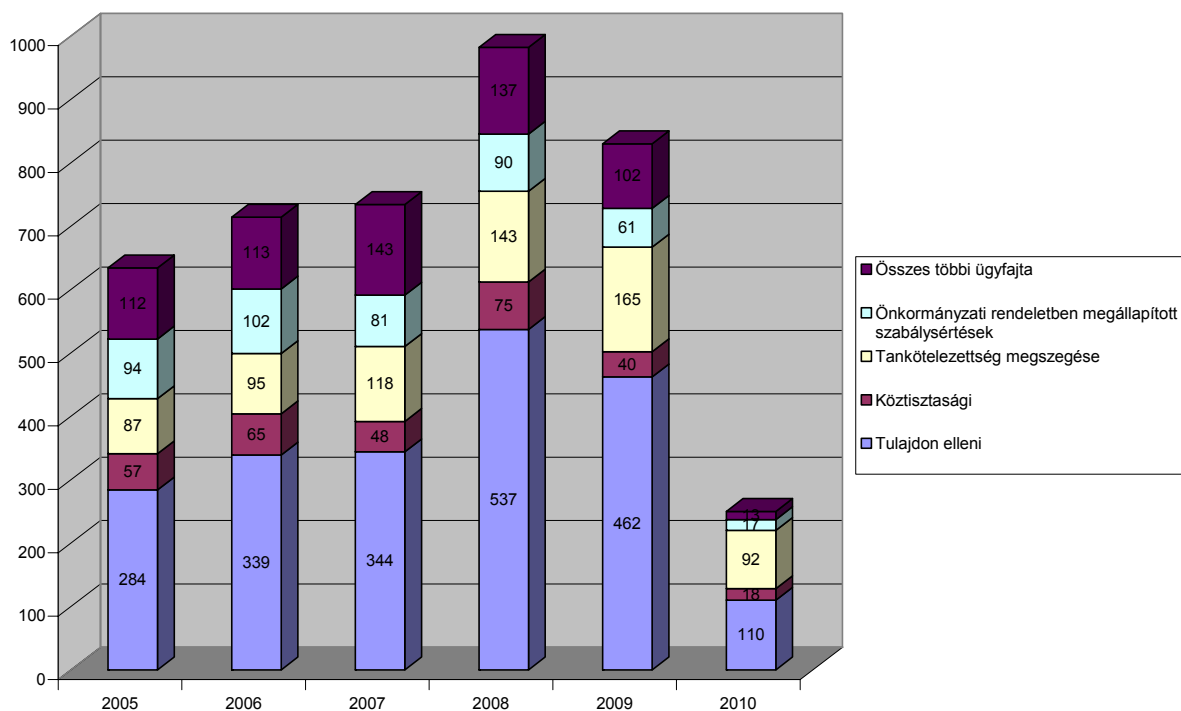
2. ábra A szabálysértési feljelentések számának alakulása 2005 és 2010 között⁶

Tekintettel arra, hogy az ellenőrzés a 2010. év vonatkozásában a 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat dolgozza fel, az ezen időpontig tapasztalt tendencia év végére történő kivetítésével vonhatunk le következtetéseket a szabálysértési eljárások tárgy évi alakulásáról. Természetesen szem előtt tartva a tényt, hogy ez csupán egy előrejelzés, amely matematikai alapokon nyugszik, és ismeretlenek a külső környezet összetevői, amelyek befolyásolják a tendenciától történő eltéréseket.

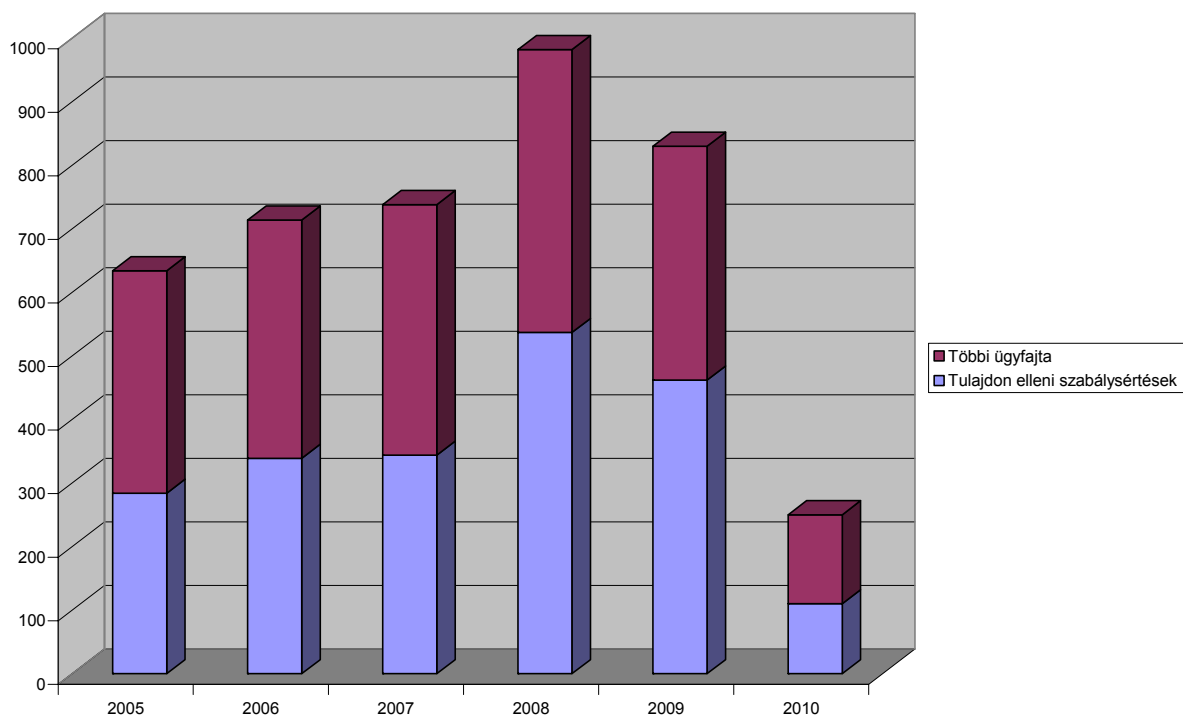
A számítások elvégzését követően tényként szögezhetjük le, hogy 2010. január 1. és 2010. május 14. napja között az egy naptári napra jutó - határozattal lezárt - szabálysértési eljárások száma 1, 865 eset volt. Amennyiben ezt a tendenciát kivetítjük 2010. december 31. napjáig az eljárások száma mintegy 681 eset szabálysértési eljárás/év. Ez az adat a 2005. és a 2006. évben tapasztaltak között, és jóval a 2008. és 2009. éves adatok alatt helyezkedik el.

A fenti táblázatokban összefoglalt statisztikai adatokat a következő - 3. és 4. számú - ábrákon rögzített grafikonokban szemléltetem. A 3. ábrán látható grafikon a legjellemzőbb szabálysértési fajtákat rögzíti, míg a 4. ábra a tulajdon elleni és az összes többi szabálysértés egymáshoz való viszonyát ábrázolja.

⁶ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

3. ábra A szabálysértések ügyfajták szerinti megoszlása 2005 és 2010 között⁷

4. ábra A tulajdon elleni szabálysértési ügyfajták megoszlása

A 4. ábrán látható grafikon jól szemlélteti, hogy kiugró számú a tulajdon elleni szabálysértések száma. Ha a vizsgált időszak összes szabálysértési feljelentéseinek számát összevetjük a tulajdon elleni szabálysértések számával megközelítőleg 50 %-át a tulajdon ellen elkövetettek teszik ki (lásd: 4. ábra).

⁷ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

Az Sztv-ben felsorolt tulajdon elleni szabálysértések szorosan kapcsolódnak a Büntető törvénykönyvben (Btk.) meghatározott vagyon elleni bűncselekményekhez, hiszen ezek a cselekmények csak az elkövetési érték, az okozott kár, illetve vagyoni hátrány mértéke tekintetében különböznek a bűncselekményi alakzatuktól, és elhatárolásuk alapvetően – minősítő körülmény híján – a meghatározott kárérték alapján történik, mely jelenleg 20. 000,- Ft. Vagyis ha a vagyon elleni jogsértés nem haladja meg a 20. 000,- Ft-os kárértéket, akkor szabálysértésről beszélünk, melyben az eljárás lefolytatására - mint ahogyan eddig is - a jegyző rendelkezett hatáskörrel.

A törvény-módosítással azonban lehetővé vált a rendőrség szerepvállalása ezen eljárásokban, vagyis lehetőséget kap bizonyos eljárási cselekmények végrehajtására. Mindemellett hangsúlyozni kell, hogy a tulajdon elleni szabálysértések esetén az eljárás lefolytatására főszabályként továbbra is a jegyző rendelkezik hatáskörrel.

A törvény-módosítás szerint, ha a tulajdon elleni szabálysértés miatt a feljelentést a Rendőrségnél teszik meg, és a késelem az elkövető kilétének megállapítását veszélyezteti, vagy a bizonyítékok eltűnésével járhat, illetve ha az az eredményes felderítés érdekében szükséges, a Rendőrség gondoskodik az elkövető kilétének megállapításáról, az eljárás alá vont személy és a tanúk meghallgatásáról, a tárgyi bizonyítási eszközök beszerzéséről, a helyszínt meg szemléli, ruházatot, csomagot és járművet átvizsgál, lefoglalást végez. Ez azt jelenti, hogy a rendőrség tulajdon elleni szabálysértés esetén akkor jár el, ha arról feljelentés formájában értesül, és addig folytatja le az eljárást szabálysértés esetén, míg az összes olyan eljárási cselekményt végre nem hajtja, amelyek szükségesek az elkövető kilétének megállapítása, vagy az eredményes felderítés céljából. Ezt követően a továbbiakban a jegyző jár el.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város jegyzői szabálysértési hatósága által lefolytatott eljárások között gyakoriak még a közoktatási törvényben vagy önkormányzati rendeletekben meghatározott kötelezettségek megszegése, továbbá a köztisztasági szabálysértések miatti feljelentések.

3.1.2 Központi Szabálysértési Nyilvántartás (továbbiakban: K SZNY)

A szabálysértési törvény – a közrend és a közbiztonság, mint kiemelt cél elérése érdekében – rendelkezik arról, hogy büntetés vagy intézkedés kiszabásakor két évre visszamenőleg figyelembe kell venni az ugyanolyan vagy hasonló jellegű szabálysértéseket. A szabálysértési előélet ellenőrzésére a korábbi, széttagolt nyilvántartási rendszerben nem volt lehetőség, ezért jogszabály rendelkezik 2010. január 1-jei hatállyal a központi szabálysértési nyilvántartás létrehozásáról.

A központi szabálysértési nyilvántartás létrehozását az európai uniós kötelezettségek, valamint a szabálysértési szankciók hatékonyabb érvényesítése és végrehajtása tette szükségessé. A K SZNY felállítására és vezetésére a kormány a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalát (KEK KH) jelölte ki.

A K SZNY egységesen tartalmazza egyrészt a szabálysértési hatóságok által megállapított szabálysértési szankciókat, valamint az azok végrehajtására vonatkozó adatokat, másrészt a nyilvántartott személy természetes személyazonosító adatait, az elkövetett szabálysértés megnevezését, elkövetésének helyét és idejét, a kiszabott büntetés mértékét, illetve azt, hogy ennek eleget tett-e. Az adatokat a büntetést vagy intézkedést megállapító határozat jogerőre

emelkedésétől számított három évig kezelik. A szabálysértési nyilvántartás törvényességi felügyeletét a Legfőbb Ügyészség látja el.

A KSZNY bevezetését az indokolta, hogy – a hazai jogrendszerből adódóan – a szabálysértési ágazat rendkívül széttagolt volt mind területi, mind szervezeti, mind hatásköri szempontból. A szabálysértési ágazat egyes hatóságainak tevékenységét számos esetben papír alapú nyilvántartások támogatták. A szabálysértések magas száma és a papír alapú dokumentálás következtében a szabálysértési eljárások elhúzódtak, a szankcióként kiszabott pénzbírság behajtása pedig lassú és bizonytalan volt.

Kritikus tényezőként jelentkezett továbbá, hogy az eszközrendszer – a központi nyilvántartás hiánya miatt – nem tette lehetővé a hatóságok számára, hogy a visszatérő jogsértést felróják az elkövetőnek, vagyis hogy a szankció kiszabásakor a szabálysértési előéletet figyelembe vegyék.

A KSZNY országos, központi adatbázis, amely a különböző hatáskörű és illetékességű szabálysértési hatóságok (2010. január 1. napját követően) jogerős határozatainak törvényben meghatározott adatait összesíti, lehetővé téve a szabálysértések elektronikus tárolását, nyomon követését és a gyors információtovábbítást a jogosultak részére.

A KSZNY naprakészségét szolgálja, hogy a benne szereplő személyek személyazonosító és lakcímadatait összevetik a személyiadat- és lakcímnyilvántartásban, illetőleg külföldiek esetében az idegenrendészeti nyilvántartásban lévő adatokkal.

A KSZNY tisztán elektronikus nyilvántartás, mely nem tartalmazza a bejegyzés alapjául szolgáló alapíratot. Ezen alapíratok kezelése a továbbiakban is az azokat kibocsátó hatóságoknál történik, ilyen értelemben az adatok osztott kezeléséről beszélhetünk a nyilvántartó szerv, illetve az adatközlő szervek (például szabálysértési hatóságok, bíróság) között.

A KSZNY rendszert az Sztv. alapján az alábbi szervek/személyek belépési jogosultsággal rendelkező dolgozói, illetve megbízottai érhetik el a felhasználói felületről közvetlen módon.

Adatközlők:

- bíróságok,
- szabálysértési hatóságok,
- regionális államigazgatási hivatalok,
- az elzárással is sújtható, illetve a jegyzői hatáskörbe tartozó szabálysértések kivételével a szabálysértés miatt eljáró más szerv felügyeletét ellátó miniszter, illetve ennek hiányában központi hivatalának vezetője,
- a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoka, Büntetés-végrehajtási Intézet, illetve annak vezetője,
- igazságügyért felelős miniszter.

Lekérdezők:

- bíróságok,
- ügyészségek,
- rendőrség,
- szabálysértési hatóságok,
- nyomozó hatóságok,
- nemzetbiztonsági szolgálatok,
- egyéb adatközlők.

A vizsgálat ideje alatt szabálysértési hatóságunk a KSZNY rendszeréből csak lekérdezést tud eszközölni, a rendszer még nem teszi lehetővé az adatok rögzítését.

3.2. Birtokvédelem

A birtokvédelem kérdéskörét a Ptk. 188. § - 192. §-ában foglalt rendelkezések szabályozzák, valamint a jegyzői hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 228/2009. (X. 16.) Kormányrendelet, amely 2009. október 24. napján lépett hatályba.

A kormányrendelet szabályozza, hogy a jegyzői hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásban a Ptk. - ban és végrehajtásáról szóló 1960. évi II. törvényerejű rendeletben nem szabályozott eljárási kérdésekben a Ket. rendelkezéseit – milyen kivételekkel – kell alkalmazni.

A kormányrendelet szabályozza továbbá:

- ki az ügyfél a birtokvédelmi eljárásban,
- a birtokvédelmi eljárás kérelmének tartalmát,
- a bizonyítás terjedelmét,
- a jogorvoslati rendszert,
- a jegyző feladatait.

A rendeletet a hatálybalépést követően indult birtokvédelmi eljárásokban kell alkalmazni.

A Ptk. értelmében, ha a birtokost birtokától jogalap nélkül megfosztják, vagy birtoklásában zavarják (tilos önhatalom), birtokvédelem illeti meg.

A birtok - közvetlenül vagy közvetve gyakorolt - tényleges hatalom az (ingó vagy ingatlan) dolgok felett. Lényegét annak ténylegessége, és nem az alapjául szolgáló jogcím jelenti. A jegyző előtt folytatott birtokvédelmi eljárás is a birtoklás tényét, a birtokot, mint tényállapotot részesíti védelemben.

Birtokosnak minősül, aki a dolog birtokát megszerzi, a dolgot magához veszi, vagy akinek az más módon a hatalmába kerül. Birtokos ezen felül az is, akitől a dolog időlegesen más személy hatalmába került, valamint az, akinek a földjén használati jog áll fenn.

Az a birtokos, akit birtokától megfosztanak, vagy birtoklásában zavarják, a jegyzőtől egy éven belül kérheti az eredeti birtok-állapot helyreállítását, vagy a zavarás megszüntetését. (A birtokos az eredeti birtokállapot helyreállítását, vagy a zavarás megszüntetését egy év eltelte után közvetlenül a bíróságtól kérheti. Ugyanígy közvetlenül a bírósághoz fordulhat akkor is, ha az ügyben a birtokláshoz való jogosultság is vitás).

A jegyzői hatáskörbe tartozó birtokvédelmi eljárás kizárólag kérelemre indulhat. A birtokvédelmi kérelmet szóban vagy írásban lehet előterjeszteni. (elektronikus úton erre jelenleg nincs lehetőség). A szóban előterjesztett kérelemről jegyzőkönyv készül.

A birtokvédelmi eljárás megindítása illetékfizetési kötelezettség alá esik, az illeték mértéke 2.200,- forint. Az illetéket a kérelmezőnek a kérelem benyújtásakor kell leróni. Az illetéket - az eljárás során felmerült egyéb költségekkel együtt - a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfél, a kérelemnek helyt adó döntés esetén pedig az ellenérdekű ügyfél viseli.

A birtokvédelmi ügyek intézésének határideje huszonkettő nap, amelybe - többek között - nem számít bele az eljárás felfüggesztésének időtartama, a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól annak teljesítéséig terjedő idő.

A birtokvédelmi eljárás során a jegyző két ellenérdekű fél között a birtoklás kérdésében keletkezett jogvitát dönt el. A tényállás tisztázása érdekében - bizonyítási eszközként - tanúkat hallgat meg, helyszíni szemlét, tárgyalást tart, a felek között egyezség létrehozására törekszik.

A jegyző határozatával az eredeti birtokállapotot helyreállítja, a birtoksértőt e magatartásától eltiltja, az ezekre vonatkozóan a felek között létrejött egyezséget jóváhagyja, kivéve ha nyilvánvaló, hogy az, aki birtokvédelemért folyamodott, nem jogosult a birtoklásra, illetőleg birtoklásának megzavarását túrni volt köteles. Ez utóbbi körülmények fennállása esetén a birtokvédelmi kérelem elutasításra kerül.

A jegyző döntése ellen államigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs. Az a fél, aki a jegyző döntését sérelmesnek tartja, az ellenérdekű féllel szemben indított keresettel a jegyző székhelye szerint illetékes helyi bíróságtól kérheti annak megváltoztatását. A keresetindítás határideje a döntés kézbesítésétől számított tizenöt nap.

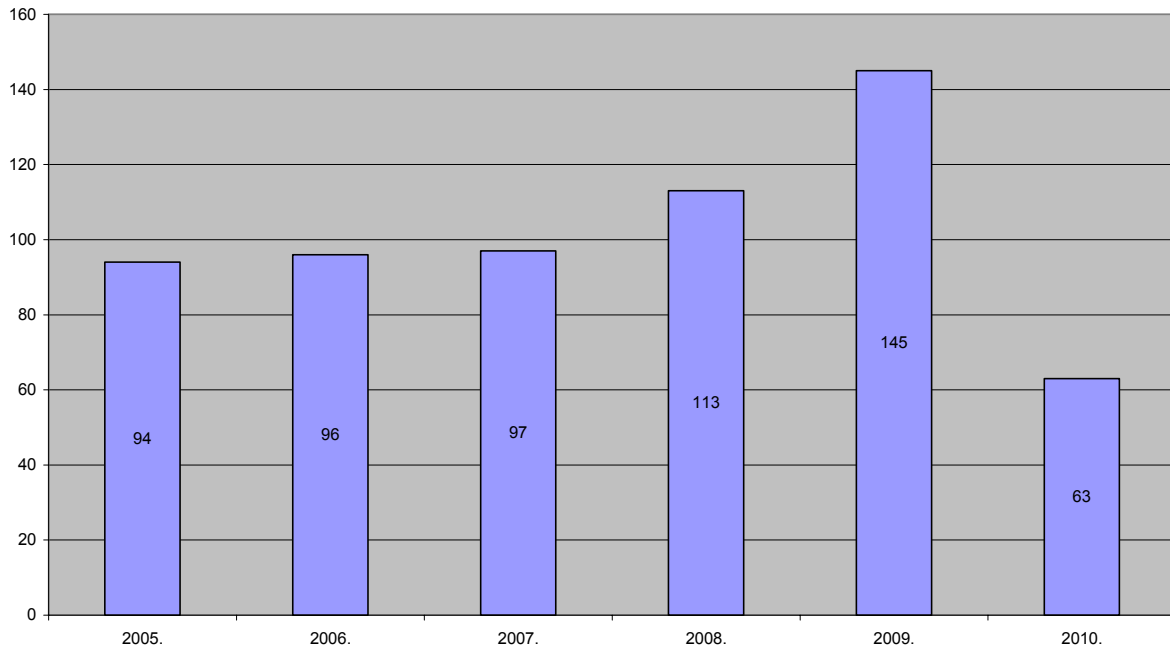
A birtoklás kérdésében hozott határozatot annak meghozatalától számított legkésőbb három napon belül végre kell hajtani akkor is, ha az érdekelt fél keresetet indított. A határozat végrehajtásáról a jegyző gondoskodik.

Birtokvédelmi adatok	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.⁸
Kérelem	54	59	65	68	69	34
<i>- helyt adó határozat</i>	18	19	21	20	36	6
<i>- elutasító határozat</i>	13	15	25	21	14	6
<i>- egyezséget jóváhagyó határozat</i>	20	20	14	24	9	4
<i>- eljárást megszüntető határozat</i>	3	5	5	3	10	2
Helyszíni szemle	18	23	17	26	64	20
Végrehajtási eljárás	12	9	8	11	10	8
Kereseti kérelem alapján a Városi Bíróságnak megküldött ügy	10	5	7	8	2	1
Összesen	94	96	97	113	145	63

4. táblázat Birtokvédelmi adatok 2005. és 2010. között

A birtokvédelmi ügyek kapcsán említést érdemel, hogy az ügyek száma évről évre növekvő tendenciát mutat, látható, hogy évente mind többen kértek segítséget a hatóságunktól a szomszédokkal kapcsolatos vitás helyzet megoldásában.

⁸ 2010. május 14. napjáig terjedő időszak adatai

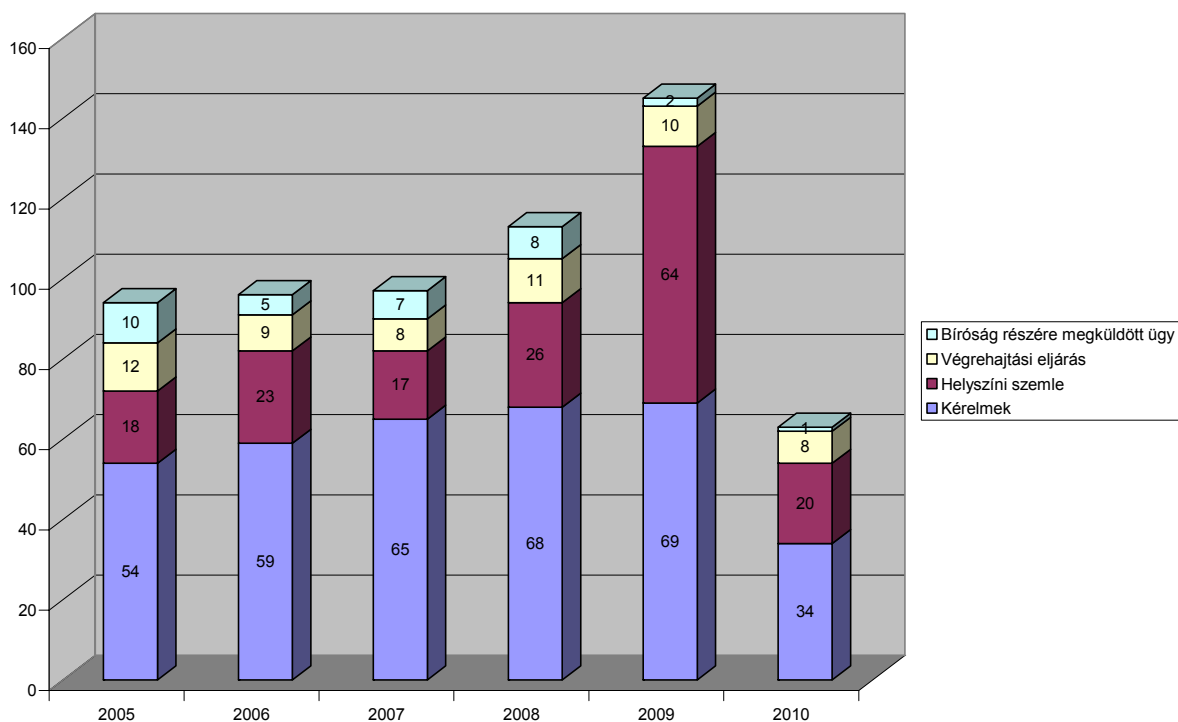
Birtokvédelmi adatok**4. ábra**

A birtokvédelmi ügyek számának alakulása 2005. és 2010. között⁹

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a felek egyre kevésbé toleránsak egymással szemben, nem beszélnek meg az esetleges vélt vagy valós sérelmeiket, rögtön birtokvédelmi eljárás keretében kívánják azokat rendezni. Egyre több esetben jelent nehézséget az egyezség létrehozása, azonban az ügyintézők minden esetben igyekeznek a feleket e kultúrált megoldásra sarkallni, hiszen így lehetséges a mindkét fél érdekét leginkább szolgáló döntés meghozatala, a viták legmegnyugtatóbb rendezése.

A rendelkezésekre bocsátott statisztikai adatok szerint 2009-ben 69 kérelem érkezett a hatóság részére, 2010 vizsgálattal érintett időszakában pedig 34 darab.

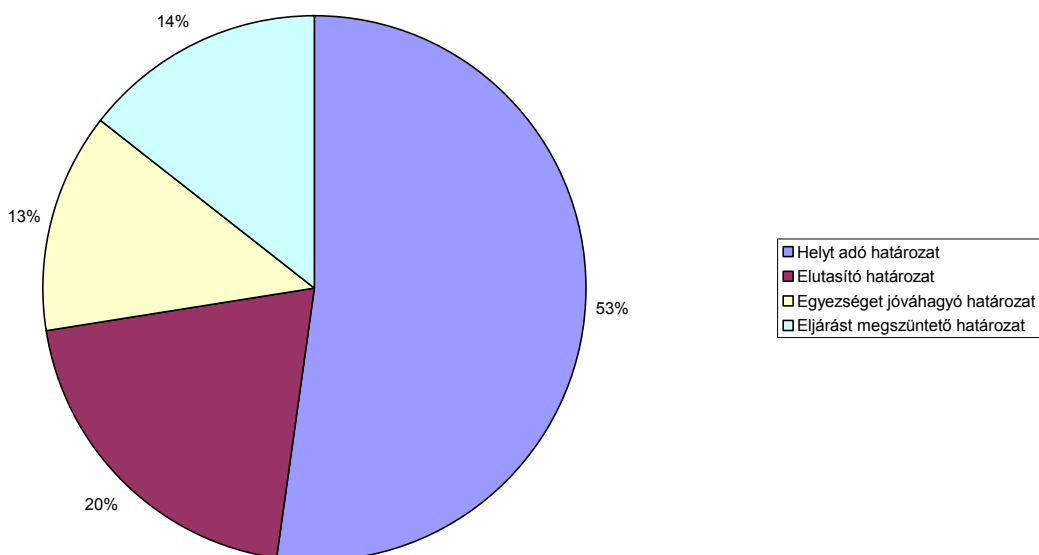
⁹ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

6. ábra

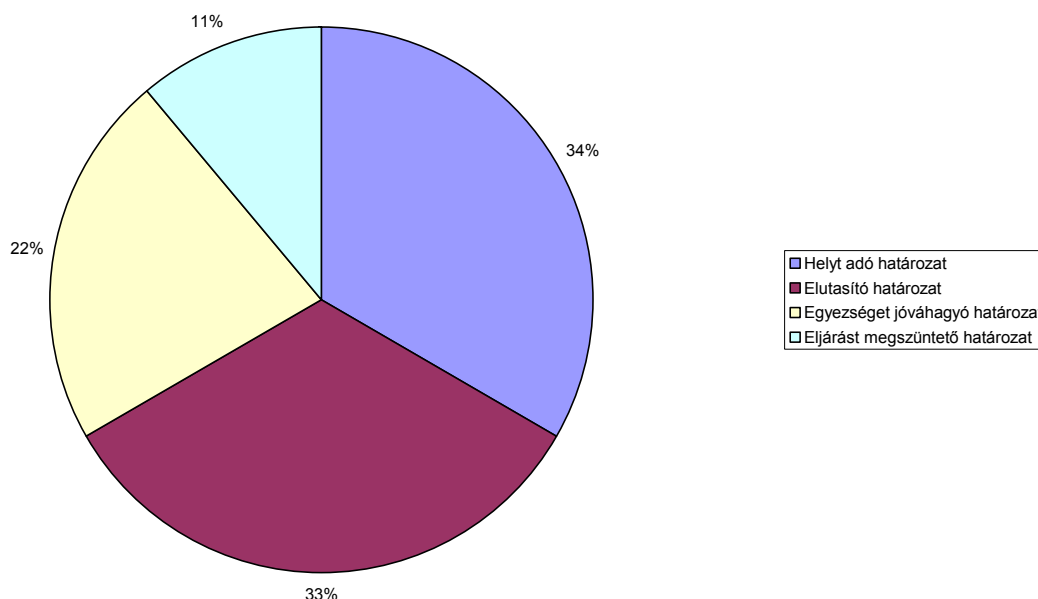
A birtokvédelmi ügyek ügyfajták szerinti megoszlása¹⁰

Amennyiben a 2010. évben tapasztalt tendenciát előre vetítjük az év végére, a következő eredményt kapjuk: 2010. január 1. és 2010. május 14. napja között 18 lezárt és 16 folyamatban lévő birtokvédelmi ügy volt. Az egy naptári napra jutó - lezárt - birtokvédelmi eljárások száma 0,1343 eset volt, amely év végére 49,0195 eset lehet. Abban az esetben pedig, ha a kérelmek számát kalkuláljuk az egy naptári napra jutó birtokvédelmi eljárás iránti kérelmek száma 0,4701, amely év végére 171,6 kérelem lehet. Ez az adat magasabb valamennyi korábbi év statisztikai adatnál.

7. ábra Határozatok megoszlása 2009-ben

¹⁰ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

8. ábra Határozatok megoszlása 2010-ben¹¹

A fenti 7. és 8. számú ábrán látható a 2009. és 2010. évben, birtokvédelmi ügyben hozott határozatok megoszlása. A 2009. évben 53 %-ot tesz ki a kérelemnek helyt adó határozatok aránya, míg 2010-ben ez 34 %. Az elutasító határozatok aránya 20 %-ról 33 %-ra, az egyezséget jóváhagyó határozatok aránya 13 %-ról 22 %-ra nőtt. Az eljárást megszüntető határozatok aránya nem változott számottevően az elmúlt évhez képest 14 %-ról 11 %-ra csökkent.

4. A személyi feltételek és tárgyi feltételek alakulása

Közigazgatásban is két tényezőn múlik a hatékony és eredményes ügyintézés: az egyik tényező a megfelelő humán-erőforrás, a másik pedig a technikai feltételek megléte.

A jegyzői hatáskörben - hatósági jogkörben - történő eljárást a vizsgálat lefolytatásának ideje alatt - illetve a 2009. évben is - két fő gyakorolja, mindketten kinevezett köztisztviselők, rendelkeznek szakirányú felsőfokú végzettséggel, amely nagymértékben elősegíti a gyors, pontos és eredményes ügyintézését.

A tárgyi feltételek meglétét biztosítja az a két – teljesen felújított, továbbá új bútorzattal ellátott – irodahelyiség, amely a Polgármesteri Hivatal földszintjén található, és amely modern és kultúrált környezetet nyújt a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város jegyzői hatáskörében eljáró szabálysértési hatóságához fordulóknak számára is. Az ügyintézők rendelkeznek számítógéppel, joggal, továbbá az eredményes munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek maradéktalanul a rendelkezésükre állnak.

5. Iratkezelés

Az Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi szakterületének iratkezelését áttekintve megállapítottam, hogy a szabálysértési ügyeket tekintve a kérelmek, személyesen előterjesztett beadványok és faxok érkezését az ügyintézők önállóan végzik, ezt követően kerül sor az ügyiratok – irodavezető által történő - szignálására, majd iktatására.

¹¹ 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatok alapján.

A *birtokvédelmi ügyek* esetében a szervezeti egység feladat – és hatáskörébe tartozó *beérkező iratanyagok* postabontása a jegyzőnél történik, a szignálást, majd az iktatást követően kerül az irodavezetőjéhez, aki azt követően osztja ki az ügyintézők között. Az ügyintézők az érdemi intézkedést követően - a kiadmányozás belső szabályozása szerinti rendnek megfelelően - iratanyagaik postázását maguk végzik el. A befejezett, kész iratanyagot a központi irattárban helyezik el.

Az ügyintézők gondoskodnak arról, hogy az iratok nyomon követhetők legyenek az elektronikus iktatókönyvben (OpaL).

Az iratkezelés napi gyakorlatát megvizsgálva megállapítottam, hogy az érdemi ügyintézés precíz, a vonatkozó belső szabályzatnak megfelelő.

Az ellenőrzés során megvizsgált ügyiratok felsorolását az 1. számú melléklet tartalmazza. Az iratok átvizsgálása után a következőket állapítottam meg:

- valamennyi irat az iratkezelés szabályainak megfelelően van iktatva,
- az ügyiratok elintézése határidőben megtörtént,
- a visszaérkező tértivevények az előadói ívekhez vannak csatolva,
- az iratok tartalmazzák az illeték lerovására történő felhívást,
- az illetékbélyegek érvénytelenítése megtörtént,
- jogerősítés tényét nem minden esetben találtam meg.

Az ellenőrzés során a vonatkozó jogszabályok szerinti napi gyakorlatot állapítottam meg, nem észleltem olyan cselekményt, amely vezetői beavatkozást, utólagos és soronkívüli intézkedést indokolna.

6. Kapcsolattartás

A szabálysértési hatóságunk rendszeres kapcsolatot tart fenn a Városi Ügyészséggel és a Csongrád Megyei Főügyészséggel az eljárások jogszerű, megalapozott lefolytatása érdekében. Jó munkakapcsolat alakult ki a Közterület-felügyelettel, a Mezei Őrszolgálattal és az Adócsoporttal, illetve a Városi Rendőrkapitánysággal is. **A partneri kapcsolatok tervezetten, rendszeresen, jól működnek.**

III. Összegzés és javaslat

Az ellenőrzések során az egyik legfontosabb megállapítás az, hogy az ellenőrzött egységben dolgozók a vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartása mellett igyekeznek folytatni tevékenységüket.

Az ellenőrzött munkatársak szakmai felkészültsége megfelel az elvárásoknak.

A tárgyalt időszakban lefolytatott vizsgálatok során büntető-, szabálysértési, kártérítési és fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

Az Általános Igazgatás szabálysértési és birtokvédelmi tevékenységének vizsgálata kapcsán összességében elmondható, hogy Ügyrendben felsorolt feladatai egyrésztől megfelelően szabályozottak, összhangban állnak a hatályban lévő jogszabályokkal, másrésztől pedig a jogszabályok által meghatározott tevékenységek belső szabályozottsága is megfelelő, azok átvezetése a belső szabályzatokba megtörtént. Az ügyintézők a ráosztott feladatokat szakszerűen, hatékonyan és gyorsan végzik, mind az iratkezelés, mind a kapcsolattartás területén a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak megfelelő napi gyakorlat tapasztalható.

A lefolytatott ellenőrzés eredményeképpen az alábbi javaslatot teszem: javaslom valamennyi ügyirat jogerősítő záradékkal történő ellátását.

Hódmezővásárhely, 2010. június 30.

Koczkané dr. Szabó Gabriella
Belső ellenőr

ZÁRADÉK

Az **A-10-12457-3/2010.** ikt. sz. ellenőrzési jelentés tartalmát megismertem, egy példányát átvettem.

A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló **193/2003. (XI. 26.) Korm. r. 28. § (2)** bekezdése értelmében nyilatkozom*, hogy

- észrevételt kívánok tenni, és azt a jelentés kézhezvételétől számított **10** munkanapon belül megküldöm Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal belső ellenőrzési vezetőjének;
- észrevételt nem kívánok tenni.

Nyilatkozom továbbá, hogy az ellenőrzés végleges lezárásától számított 10 napon belül - a szükséges intézkedések végrehajtásáért felelős személyek és a vonatkozó határidők megjelölésével - elkészítem és megküldöm az intézkedési tervet Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Vezetőjének.

Hódmezővásárhely, 2010. július 8.

.....
dr. Makó András
Lakosságszolgálati Iroda
Irodavezető

*megfelelő rész aláhúzendó

ZÁRADÉK

Az **A-10-12457-3/2010.** ikt. sz. ellenőrzési jelentés tartalmát megismertem, egy példányát átvettem.

A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló **193/2003. (XI. 26.) Korm. r. 28. § (2)** bekezdése értelmében nyilatkozom*, hogy

- észrevételt kívánok tenni, és azt a jelentés kézhezvételétől számított **10** munkanapon belül megküldöm Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal belső ellenőrzési vezetőjének;
- észrevételt nem kívánok tenni.

Hódmezővásárhely, 2010. július 8.

.....
dr. Szegény Judit Éva
Lakosságszolgálati Iroda
Szabálysértési előadó

*megfelelő rész aláhúzendó

ZÁRADÉK

Az **A-10-12457-3/2010.** ikt. sz. ellenőrzési jelentés tartalmát megismertem, egy példányát átvettem.

A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló **193/2003. (XI. 26.) Korm. r. 28. § (2)** bekezdése értelmében nyilatkozom*, hogy

- észrevételt kívánok tenni, és azt a jelentés kézhezvételétől számított **10** munkanapon belül megküldöm Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal belső ellenőrzési vezetőjének;
- észrevételt nem kívánok tenni.

Hódmezővásárhely, 2010. július 8.

.....
Lantainé dr. Szecskó Nóra
Lakosságszolgálati Iroda
Szabálysértési előadó

*megfelelő rész aláhúzendó

**Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat
Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzés**

Iktatószám: A-10-12457-4/2010.

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

**Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Iroda
Általános Igazgatás szervezeti egysége Ügyrendben meghatározott tevékenységi körének
vizsgálata**

A jelentést kapják:

- 1.) Dr. Korsós Ágnes, jegyző
- 2.) Dr. Lázár János, polgármester, országgyűlési képviselő
- 3.) Dr. Végh Ibolya, aljegyző, a Közgazdasági Iroda mb. vezetője
- 4.) dr. Makó András, Lakosságszolgálati Iroda vezetője
- 5.) Hegedűs Zoltán, a Pénzügyi-Gazdasági Bizottság elnöke
- 6.) Varga Jánosné, könyvvizsgáló
- 7.) Belső Ellenőrzés
- 8.) Irattár

Hódmezővásárhely, 2010. június

I. Az ellenőrzés főbb adatai

Az ellenőrzést végző szervezeti egység: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Belső Ellenőrzése

Az ellenőrzött szerv, szervezeti egység: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás szervezeti egysége

Az ellenőrzés célja és tárgya: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatási szakterületének Ügyrendben meghatározott tevékenységi kör vizsgálata

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Ellenőrzési feladatok:

- annak ellenőrzése, hogy az adott szervezeti egység, illetve szervezet működése, tevékenysége megfelelően szabályozott-e;
- működésük, tevékenységük folyamán érvényesülnek-e a hatályos jogszabályok, belső szabályzatok és vezetői előírások.

Jogszabályi háttér és intézményi belső rendelkezések:

Törvények:

- 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról (**Pp.**),
- 1959. évi törvény a Polgári Törvénykönyvről (**Ptk.**),
- 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról (**Ötv.**),
- 1992. évi XXIII. törvény a köztisztviselők jogállásáról (**Ktv.**),
- 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról (**Áht.**),
- 1993. évi II. törvény a földrendező és a földkiadó bizottságokról,
- 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról,
- 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról,
- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről,
- 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről (**Szvtv.**),
- 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (**Ket.**),
- 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről,
- 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről,
- 1960. évi 11. törvényerejű rendelet a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról,

Kormány rendeletek:

- 18/1960. (IV. 13.) Korm. rendelet a talált dolgok tekintetében követendő eljárásról,
- 35/1997. (II. 26.) Korm. rendelet a veszélyes és veszélyesnek minősített eb tartásáról és a tartás engedélyezésének szabályairól,
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról,
- 245/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet a települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiről,

- 168/1999. (XI. 24.) Korm. rendelet a személyazonosító igazolvány kiadásáról és nyilvántartásáról,
- 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet az egyes szabálysértésekről,
- 249/2000. (12.24.) Korm. rendelet az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól (**Áhsz.**),
- 16/2002. (II. 18.) Korm. rendelet a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásának részletes szabályairól,
- 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről (**Ber.**),
- 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről,
- 334/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet az állatvédelmi hatóság kijelöléséről,
- 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről,
- 221/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet a parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól,
- 228/2009. (X. 16.) Korm. rendelet a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról,
- 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről (**Ámr.**),

Egyéb rendeletek:

- 11/2000. (II. 23.) BM rendelet a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény végrehajtásáról,
- 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról,
- 5/2001. (I. 16.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről,
- 25/2003. (V. 13.) ESzCsM rendelet a hivatásos gondnoki feladatot ellátó személyek képesítési előírásairól,
- 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről,
- 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól,
- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól,
- 55/2006. (VII. 27.) FVM rendelet a termőföldre vonatkozó elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlásával összefüggő igazgatási szolgáltatási díjról,
- 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet a veszettség elleni védekezés részletes szabályairól,
- 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet a hagyatéki eljárásról,
- 8/1999. (VIII. 13.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet a veszélyes állatokról és tartásuk engedélyezésének részletes szabályairól,
- 3/2001. (II. 23.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól,

Helyi szabályozás:

- 22/1993. (10.11.) Kgy. sz. rendelet a környezetvédelem helyi szabályairól egységes szerkezetben,
- 20/1994. (07.04.) Kgy. sz. rendelet a közterület használatáról és a közterülethasználati díjról egységes szerkezetben,
- 41/1999. (12.13.) Kgy. sz. rendelet a kéményseprő-ipari közszolgáltatás kötelező igénybevételéről,
- 33/2001. (10.20.) Kgy. sz. rendelet a temetőkről és a temetkezés rendjéről,

- 43/2001. (12.18.) Kgy. sz. rendelet az állatok tartásáról,
- 44/2001. (12.18.) Kgy. sz. rendelet az állatok védelméről,
- 46/2001.(12.18.) Kgy. sz. rendelet a köztisztaság és a településtisztaság fenntartásáról a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról egységes szerkezetben,
- 15/2002. (05.13.) Kgy. sz. rendelet a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról,
- 26/2003. (06.23.) Kgy. sz. rendelet a hirdetőberendezések és hirdetémények elhelyezéséről,
- 3/2006. (01.31) Kgy. rendelet a választási plakátok elhelyezésének és az Önkormányzat tulajdonában álló, kampány rendezvény céljára bérbe adható ingatlanok feltételeinek helyi szabályairól,
- 52/2006. (11. 10.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely MJV Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint Ügyrendje (**SzMSz**),
- 9/2007.(02.12.) Kgy. sz. rendelet az elektronikus hatósági ügyintézés és szolgáltatás helyi szabályozásáról,
- 18/2007.(03. 21.) Kgy. sz. rendelet Hódmezővásárhely közterületein a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozási engedélyek fajtáiról és díjáról,
- 59/2007.(12.01.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának ügyfélfogadási rendjéről,
- 65/2010. (02. 04.) Kgy.h. a Polgármesteri Hivatal köztisztviselőinek 2010. évi teljesítménykövetelményei alapjait jelentő kiemelt célok meghatározása,
- 450/2009. (11.05.) Kgy.h. a 2010. évi belső ellenőrzési munkaterv,
- 28-2703-3/2009. Kiadmányozási jog szabályozása,
- 03-391-4/2010. Kiadmányozási jog szabályozása,
- 453/2009. (11.05.) Kgy. határozat Beszámoló a Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatás területének tevékenységéről,
- Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala Egyedi Iratkezelési Szabályzata,
- Belső Ellenőrzési Kézikönyv.

Ellenőrzés módszere: dokumentumok, iratok vizsgálata, értékelése, személyes megbeszélések, jogszabályok, belső rendelkezések, munkaköri leírások vizsgálata, értékelése, helyszíni szemle.

Ellenőrzött időszak: 2009. év és 2010. 01. 01. – 2010. 05. 31. napjáig terjedő időszak

Az ellenőrzött időszakban hivatalban lévő szervezeti egység vezetője: dr. Makó András, irodavezető

Belső ellenőr neve és megbízólevele: Koczkané dr. Szabó Gabriella, A-10-12457-1/2010.

Mellékletek:

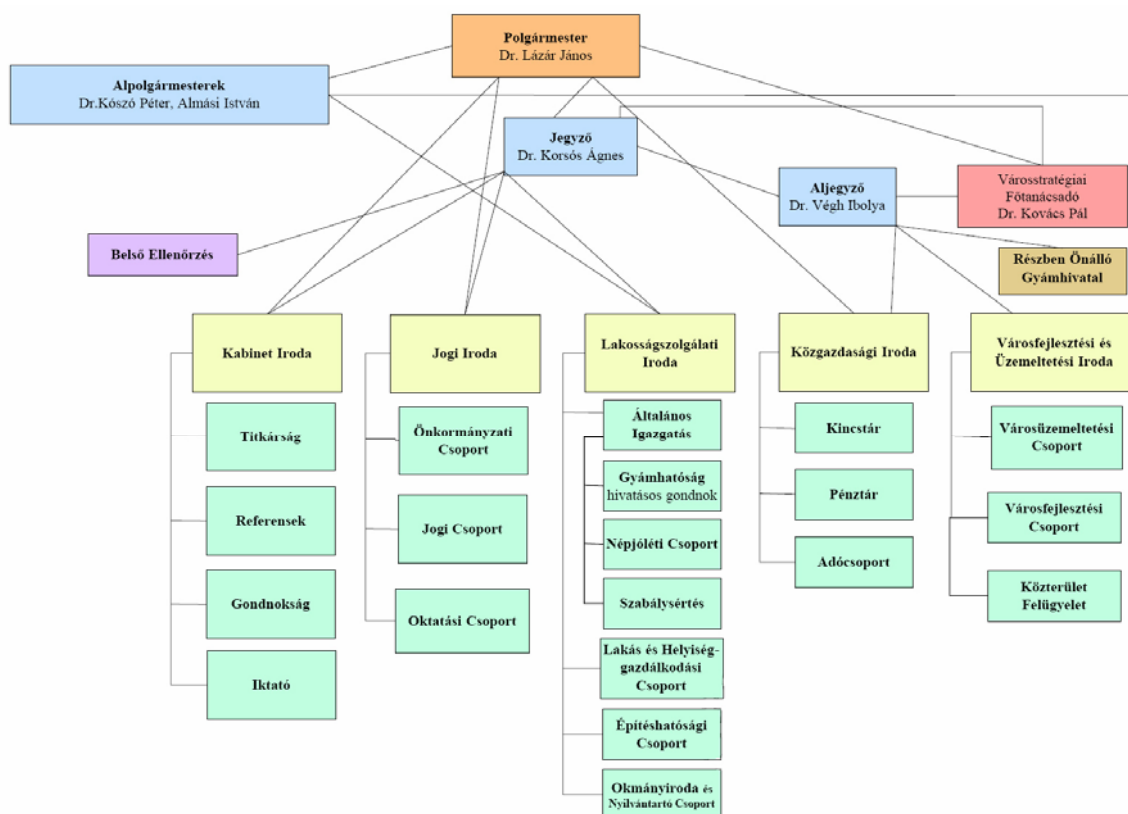
- 1.) Megbízólevél,
- 2.) Ellenőrzési program,
- 3.) Záradék

II. Megállapítások

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatási szakterületének Ügyrendben meghatározott tevékenységi köre belső ellenőrzésére Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 450/2009. (11.05.) Kgy.h. számú határozatával elfogadott munkaterve alapján került sor.

Az ellenőrzés célját és tárgyát tekintve - a Ber. 2. § a) pontja alapján - szabályszerűségi ellenőrzés, amely arra irányul, hogy az adott szervezeti egység működése, illetve tevékenysége megfelelően szabályozott-e, és érvényesülnek-e a hatályos jogszabályok, belső szabályzatok és vezetői rendelkezések előírásai. Egyrészt tehát a szabályozottság, másrészt pedig a szabályszerűség került a vizsgálat középpontjába.

1. Az Általános Igazgatás szervezetben elfoglalt helye

2. ábra A Polgármesteri Hivatal szervezeti tagolódása¹²

A Polgármesteri Hivatal illetékessége Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területére terjed ki. A polgármesteri hivatal feladatát és hatáskörét Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése által létrehozott Hivatal - ezen belül irodák és csoportok - útján látja el.

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának és Szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 52/2006. (11.10.) Kgy. számú rendeletét (továbbiakban: SzMSz) - a szervezeti felépítés tekintetében - a

¹² Forrás: http://data.hodmezovasarhely.hu/images/imagestore/Közigazgatás/szervezet_.jpg

1/2009. (02.07.) Kgy. számú rendeletével módosította. Ezen módosítás eredményeképpen alakult ki a fenti ábrán látható szervezeti tagolódás, amely alapján az ellenőrzött egység szervezeti hierarchiában elfoglalt helye jól nyomon követhető.

A Polgármesteri Hivatal – az általa ellátandó feladat- és hatáskörök alapján – tagolódik szervezeti egységekre, irodákra. Az irodavezető a szervezeti egység felelős vezetője. A feladatok szerteágazó volta miatt az irodavezetők munkáját önálló csoportvezetők segítik, akik felelősséggel tartoznak az általuk irányított területen folyó szakmai munkáért. Abban az esetben, ha a köztisztviselő önálló feladatot kap, ezen feladata ellátása során a polgármester, illetve a jegyző közvetlen irányítása alá tartozik. Az iroda munkáját irányító vezető e köztisztviselő vonatkozásában a munkaköri leírásában szereplő feladatok ellátásáért tartozik felelősséggel.¹³

A Lakosságszolgálati Iroda tevékenységi köre túlnyomóan a klasszikus igazgatási-hatósági területeket, illetve feladatokat öleli fel, és az új szerkezetű rendszerben öt, jól körülírt és meghatározott feladatok ellátására létrehozott szervezeti egységből áll.

Az iroda szervezeti egységeit az alábbi csoportok képezik¹⁴:

1. Lakás- és Helyiséggazdálkodási Csoport
2. Okmányiroda és Nyilvántartó Csoport
3. Népjóléti Csoport
4. Építéshatósági Csoport
5. Általános igazgatás.

Az Iroda széleskörű feladataiból eredően közvetlen kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal többi irodájával, a Közgyűlés bizottságaival, részt vesz a közgyűlési anyagok előkészítésében. A meghatározott ügyfélfogadási rend keretében a lakosság rendelkezésére áll, ellátja a különböző szintű jogszabályokból eredő hatósági feladatokat.

A vizsgálat időtartama alatt a szervezeti egység vezetője: dr. Makó András, irodavezető.

Az Általános Igazgatás élén nem áll külön csoportvezető, irányítását közvetlenül az irodavezető látja el. A terület elnevezése jól rámutat arra az összetett és eltérő feladatkörre, melyet a klasszikus igazgatási-hatósági feladatok magukba foglalnak. A vizsgált szervezeti egység ellátja a tipikus államigazgatási jogalkalmazói feladatokat (a szabálysértési, birtokvédelmi, gyámhatósági ügyek, hatósági bizonyítványok kiállítása), az egyéb igazgatási feladatokat (hagyatéki ügyek, hirdetmények kezelése), az önkormányzati hatósági ügyeket (állattartási ügyek, közterület-használat engedélyezése), az ügyfélfogadást és tájékoztatást, valamint az egyéb járulékos feladatokat is.

2. Az Általános Igazgatás tevékenységének szabályozottsága

2.1. Az Általános Igazgatás tevékenységének külső szabályozottsága

Az ellenőrzött szervezeti egység által végzett tevékenység ellátásának kötelezettsége, keretei és módja az I. részben felsorolt jogszabályokon alapul, melyek közül csak a legfontosabbakat emelném ki:

---

¹³ Forrás: 52/2006. (11. 10.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely MJV Önkormányzatának és Szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról

¹⁴ 52/2006. (11.10.) Kgy. számú rendelet

3. 1949. évi XX. törvény A Magyar Köztársaság Alkotmánya

4. Az 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: **Ötv.**) a helyi önkormányzatokról

Az Alkotmány 44/A § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal”. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy „a helyi képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot”.

A fent említett magasabb szintű jogszabályi felhatalmazás alapján - az adott területet szabályozó egyéb jogszabályok figyelembevételével - születtek meg az általános igazgatás tevékenységi körébe tartozó helyi rendeletek.

3. A 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: **Ket.**) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

A közigazgatási jog normarendszere és szabályozási szintje alapvetően eltér más jogágakétól, így mindenekelőtt a polgári és a büntetőjog körében megszokottól. Ezen jogágak körében viszonylag korán kialakultak az átfogó jellegű anyagi jogi kódexek, illetőleg sor került az eljárási szabályok egyetlen törvényben való összefoglalására is. Ezzel szemben a közigazgatási jogban nem jöttek létre az anyagi jog egészére kiterjedő kódexek, s az eljárási szabályokat illetően is sokáig az „ahány eljárásfajta - annyiféle szabály” elve érvényesült.

Ebből eredően a törvények mellett jelentős szerepet töltenek be a különböző szintű rendeleti jogalkotások is, továbbá az is elég általános, hogy egy-egy jogszabály mind anyagi, mind eljárásjogi rendelkezéseket tartalmaz.

A Ket. – az Ae. által korábban bevezetett - „rugalmasan elsődleges” szabályozási módot vitte tovább. Ennek az a lényege, hogy a törvény túlnyomórészt olyan rendelkezéseket foglal magába, amelyek minden ügykategóriára nézve irányadók, azaz amelyektől a különös eljárási szabályok nem térhetnek el. Ugyanakkor a törvény két vonatkozásban is rugalmasságot tanúsít.

Saját tárgyi hatályának megállapításánál az eljárásfajtákat három kategóriába sorolja.

Az első kategóriába tartozó eljárásokat eleve kiveszi saját hatálya alól.

Így a **Ket.** 13. § (1) bekezdése szerint „E törvény hatálya nem terjed ki:

- b) a szabálysértési eljárásra, a választási eljárásra, a népszavazás előkészítésére és lebonyolítására, a területszervezési eljárásra és - az állampolgársági bizonyítvány kiadásának kivételével - az állampolgársági eljárásra,
- c) a helyi önkormányzat vagy annak szerve által jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkezők számára biztosítandó támogatások elosztására irányuló eljárásban a rendelkezésre álló támogatási keretösszegen felül benyújtott támogatási igényekre.”.

A második kategóriába sorolt eljárásokra ugyan elvileg kiterjed a törvény hatálya, ám rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, „ha jogszabály másként nem rendelkezik”. Ezen ügyfajták - a Ket. 13. § (2) bekezdése alapján - a következők:

- az iparjogvédelmi és a szerzői jogi eljárások,
- az államháztartás javára teljesítendő, törvényben meghatározott, illetve a Közösségek költségvetésével megosztásra kerülő kötelező befizetésekkel és a központi költségvetés, valamint az elkülönített állami pénzalap terhére jogszabály alapján juttatott támogatással összefüggő eljárások,
- a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek és a harmadik országbeli állampolgárok beutazásával és tartózkodásával kapcsolatos eljárások, valamint a menedékjogi eljárások,
- a termékek és a szolgáltatások forgalmazására, illetve értékesítésére, valamint az ezekkel összefüggő kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó követelmények ellenőrzésével, illetve a piacszabályozással kapcsolatos eljárások, ideértve a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásával kapcsolatos eljárást is,
- a pénz- és tőkepiaci, a biztosítási, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztári és a magán-nyugdíjpénztári tevékenység felügyeletével kapcsolatos eljárások, valamint a versenyfelügyeleti és bejelentési eljárások, illetve
- a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárások.

Végül a harmadik kategóriába tartozik az összes többi eljárásfajta, azaz az eljárásfajták túlnyomó többsége, amelyek tekintetében a Ket. rendelkezéseitől kizárólag akkor lehet eltérni, ha azt e törvény kifejezetten megengedi.

Tekintettel a fent leírtakra, az ellenőrzés alá vont terület által végzett tevékenységek ellátása során számos anyagi és eljárásjogi szabály és rendelkezés előírásait kell figyelembe venniük az eljáró ügyintézőknek, ugyanakkor magának a Ket.-nek kiemelkedő jelentősége van ezen szabályozások és az alkalmazott eljárások között.

2.2 Az Általános Igazgatás tevékenységének belső szabályozottsága

2.2.1 Helyi rendeletek

1. Az 52/2006. (II. 10.) Kgy. rendelet Hódmezővásárhely MJV Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata (továbbiakban: SzMSz), valamint Ügyrendje

Az SzMSz 1. számú melléklete tartalmazza a Polgármesteri Hivatal Ügyrendjét, amelyben részletesen meghatározásra kerültek az egyes irodák és csoportok feladatai.

A vizsgálat folyamán megállapítottam, egyrésztől hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Lakosságszolgálati Iroda Általános Igazgatási szakterületének Ügyrendben felsorolt feladatai - tekintettel az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásokra - aktualizálásra szorulnak, ezért szükségesnek tartom annak felülvizsgálatát és módosítását.

2. Egyéb helyi rendeletek

A megállapításom másik fele pedig arra vonatkozik, hogy a jogszabályok által meghatározott tevékenységek belső szabályozottsága megfelelő, azok átvezetése a belső rendelkezésekbe megtörtént. Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata rendelkezik a hatályos jogszabályok által megkövetelt szabályozással. A jelentés I. részében „Jogszabályi háttér és intézményi belső rendelkezések” cím alatt soroltam fel az érintett szervezeti egység hatáskörét, illetékességét, továbbá tevékenységét meghatározó helyi rendeletek számát és címét.

3. Általános Igazgatás által végzett jelentősebb tevékenységek

Az érintett szervezeti egység által végzett tevékenységek az alábbi feladatkörök köré csoportosíthatók:

1. szabálysértési hatóság eljárás;
2. birtokvédelem;
3. ügyfélszolgálat tevékenység;
4. hagyatéki ügyek;
5. elsőfokú gyámhatósági feladat- és hatáskörök;
6. hivatásos gondnoki feladatok.

Ez az anyag a 3-6. pontban felsorolt tevékenységek vizsgálatáról készült jelentést öleli fel, tekintettel arra, hogy az első két pontban megjelölt feladatkör elemzését az A-10-12457-3/2010. iktatószámom nyilvántartott anyag tartalmazza.

3.1 Ügyfélszolgálat

Az ügyfélszolgálati tevékenység igen sokrétű, hiszen a hatósági engedélyezési, ellenőrzési ügyektől, a különböző nyilvántartások vezetésén, igazolások, hatósági bizonyítványok kiállításán keresztül, az állattartási és mezőgazdasági ügyekig jó néhány ügy folytán kerül kapcsolatba az ügyfelekkel a két ügyintéző.

A terület feladatai:

- ügyfélfogadás, tájékoztatás,
- lakossági panaszok, észrevételek, közérdekű javaslatok, bejelentések intézése, a feladat- és hatáskörrel rendelkező irodához, hatóságához történő továbbítása,
- hatósági bizonyítványok kiállítása,
- közterület-használattal kapcsolatos hatósági ügyek,
- hirdetések kezelése, nyilvántartása,
- talált tárgyak kezelése,
- iratok hitelesítése, másolatok készítése,
- nyomtatványok, kérelmek kiadása és átvétele,
- fürdőhely kijelöléssel kapcsolatos feladatokban történő közreműködés,
- növényvédelmi, mezőgazdasági szakfeladatok,
- állattartási ügyekkel kapcsolatos feladatok a helyi rendelet alapján,
- állategészségügyi szakfeladatok (méhészetek nyilvántartása, tájékoztatása; állatbetegségekkel összefüggő, állategészségügyi zárlattal kapcsolatos feladatok ellátása),
- vadkárrel kapcsolatos ügyek.

Az ellenőrzési eljárás során a vizsgált terület ügyintézői a rendelkezésemre bocsátották a 11/2000. (II. 23.) BM rendelet „Önkormányzati szabálysértési hatóságok adatgyűjtése” című mellékletében meghatározott adatokat. Jelentésem az így rendelkezésre bocsátott statisztikai adatok vizsgálatával és elemzésével készült, a vizsgált időtartam pedig a 2009. január 1. napjától 2010. május 14. napjáig terjedő időszak.

A rendelkezésre álló adatokat az 1. számú táblázatban foglaltam össze.

Tevékenység megnevezése	2007.	2008.	2009.	2010. ¹⁵
Hatósági bizonyítványok	135	149	197	30
Egyéb hatósági ügyek	21	18	19	2
Hirdetmények kezelése	638	996	1008	477
Hitelesítések	86	58	69	16
Növényvédelmi ügyek	18	32	28	1
Egyéb mezőgazdasági ügyek	2	1	1	0
Állattartási ügyek	26	23	21	7
Méhészetekkel kapcsolatos ügyintézés	77	82	64	54
Közterület-használati engedéllyel kapcsolatos ügyek	297	265	363	369
Egyéb közterület-használati ügyek	164	142	62	12
Talált tárgyak kezelése	22	28	15	4
Vadkárral kapcsolatos ügyek	3	3	1	1
Összesen	1489	1797	1848	973

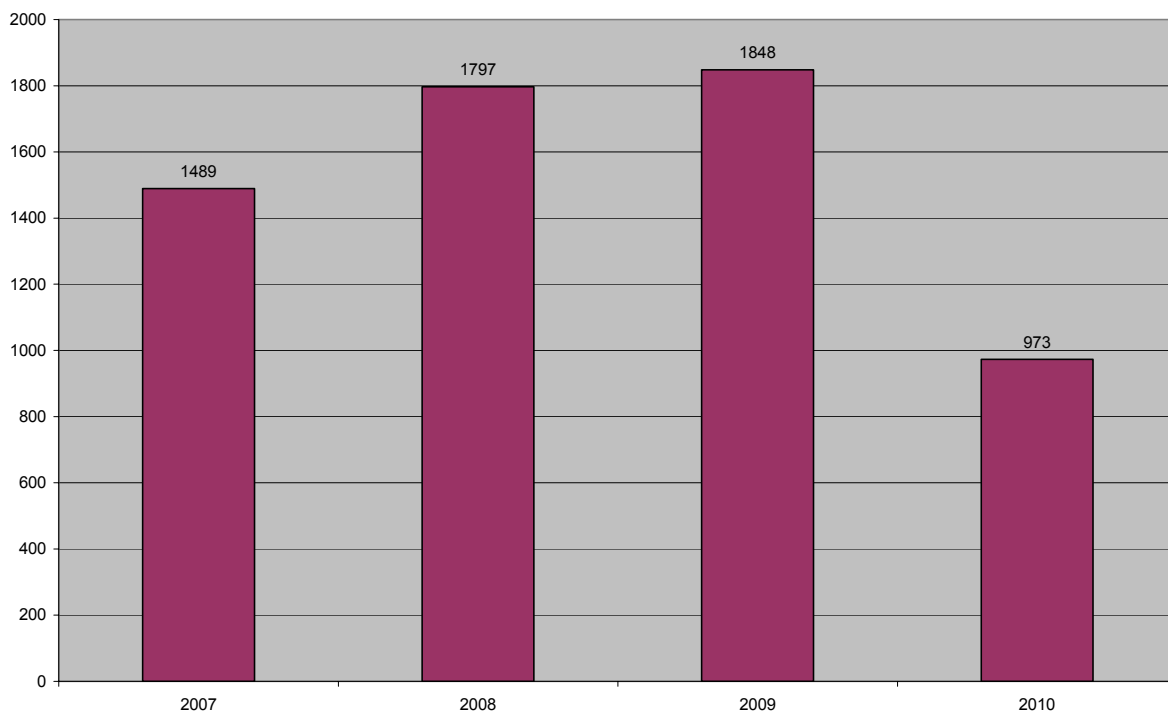
1. táblázat Ügyfélszolgálati tevékenység adatai 2007 és 2010 között¹⁶

A 2. számú ábrán látható grafikon jól tükrözi az ügyfélszolgálati tevékenység területén évről-évre tapasztalható ügyszám-növekedést. A 2009. évben 1848 ügyirat keletkezett, amely a 2007. évhez képest 359 többletet jelentett, amely 24 %-os növekedésnek felel meg.

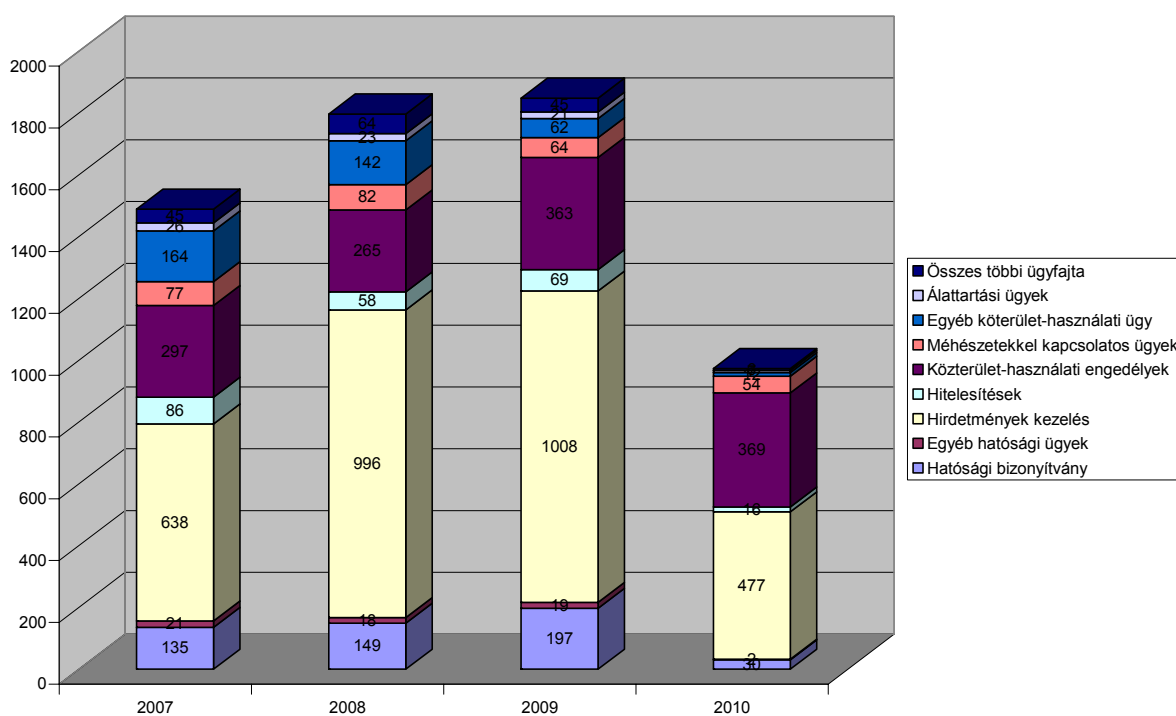
A 2010. év ellenőrzéssel érintett időszakában 973 ügyirat lett iktatva. A számítások elvégzését követően tényként szögezhetjük le, hogy 2010. január 1. és 2010. május 14. napja között az egy naptári napra jutó - ügyiratszámmal ellátott - ügyfélszolgálati eljárások száma 7,26 volt. Amennyiben ezt a tendenciát kivetítjük 2010. december 31. napjáig az eljárások száma mintegy 2650 ügyfélszolgálati eljárás/év. Ez jóval meghaladja a korábbi évek adatait.

¹⁵ 2010. május 14. napjáig terjedő időszak adatai

¹⁶ 2010. május 14. napjáig terjedő időszak adatai

2. ábra Az ügyfélszolgálati tevékenység alakulása 2007 és 2010 között¹⁷

3. ábra Az ügyfélszolgálati tevékenység ügyfajták szerinti megoszlása¹⁸

A 3. számú ábra az ügyfélszolgálati tevékenység ügyfajták szerinti megoszlását szemlélteti. Az ábrán jól látható, hogy a legjellemzőbb ügyfélszolgálati tevékenység a *hirdetmények kezelése*, a *közterület-használati engedélyekkel kapcsolatos ügyek*, illetve a *hatósági bizonyítványok kiadása* volt az elmúlt években.

¹⁷ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézői által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

¹⁸ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

A hirdetménykezelési statisztika arányait tekintve meghaladja az elmúlt évek átlagát, hiszen az év 134. napján (2010. május 14.) rögzített 477 irat az elmúlt évben regisztrált hirdetménykezelési adatok szinte mintegy felét teszi ki.

A hirdetmények kezelésével kapcsolatos tevékenység során az azzal megbízott előadó gondoskodik a hirdetmények kifüggesztéséről a Polgármesteri Hivatal hirdető táblájára, - ezt tekintjük a helyben szokásos módon történő közzétételnek - továbbá intézkedik arra vonatkozóan, hogy a hirdetmény a www.magyarorszag.hu weboldalon megjelenjék, megteremtve ezzel a széleskörű tájékozódás lehetőségét.

A hirdetmény tartalmát, kihelyezése időtartamát minden esetben a tárgyára irányadó ágazati szabályok határozzák meg. A szabályozás sokrétűsége lemérhető, ha áttekintjük a jelentés I. rész „Jogsabályi háttér és intézményi belső rendelkezések” cím alatt általam felsorolt jogszabályokat.

A közterület-használati engedélyekkel kapcsolatos ügyek száma a 2010. május 14. napján történő statisztikai adatrögzítés alkalmával már meghaladta a 2009. év értékét.

A közterület használatáról és a közterület-használati díjról szóló - többször módosított - 20/1994. (07.04.) Kgy. sz. rendelet tartalmazza Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város közigazgatási területén a közhasználatra szolgáló minden olyan önkormányzati tulajdonban álló földterület használatára irányadó szabályokat és díjtételeket, amelyet a rendeltetésének megfelelően bárki használhat, és az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván.

Az engedélyező hatóság a Rendelet 3.§. (1) bekezdése értelmében „az Ügyrendi Bizottság (...) az alábbi hatásköröket illetően:

- vásárok
- egyes ünnepekhez kapcsolódó rendezvények
- városi rendezvények.

A közterület-használat engedélyezésével kapcsolatos ügyekben (egyedi hatósági ügyek) a polgármester jogosult eljárni. „,

Ezek a gyakorlatban általában egyedi hatósági ügyek, melyek minden esetben kérelemre indulnak. Az eljárás megindításához szükséges kérelmek letölthetők a Város honlapjáról, tekintettel azonban arra, hogy az eljárási illetéket illetékbélyeg formájában kell leróni, az ügyfélnek személyesen be kell jönnie Hivatalunkba, amennyiben élni kíván a közterület használatának lehetőségével.

Hatósági bizonyítvány

A hatósági bizonyítvány valamely tény, állapot vagy egyéb adat igazolására kiállított okirat, amelyet a kérelmező állandó bejelentett lakóhelye, tartózkodási helye, telephely, ingatlan fekvése, tevékenység helye szerinti közigazgatási szervnél kell kérni, illetve annál a közigazgatási szervnél ahol a bizonyítandó tény bekövetkezett, illetve az állapot tartott vagy megszűnt, vagy melynek a nyilvántartása az adatot tartalmazza.

A hatósági bizonyítványt akkor lehet kiállítani, ha ezt a jogszabály előírja, vagy ennek szükségességét az ügyfél valószínűsíti. A hatósági bizonyítvány kiállításáért eljárási illetéket kell fizetni, melynek összege 2. 200 Ft, kivéve, ha a jogszabály másként rendelkezik.

Hatósági bizonyítványok főbb típusai 2009. évben a következők voltak:

- Együtt élés, külön élés igazolása,
- Felsőfokú tanulmányokat végzők részére közös háztartásban élés igazolása,
- Életben léti igazolás,
- Külföldi munkavállalók részére adatigazolások.

A hatósági bizonyítvány kiadását a hatóság megtagadja, ha kiadása jogszabályba ütközik, az igazolni kívánt tény, állapot vagy egyéb adat más okirattal bizonyítható, az ügyfél a hatósági bizonyítvány felhasználásának célját nem jelöli meg, vagy szükségességét nem tudja valószínűsíteni, vagy valótlan adat, tény, állapot igazolását kéri.

A hatósági bizonyítványokkal kapcsolatos ügyszámokban történt visszaesés magyarázata lehet, hogy 2010. január 1. napjával az élettársi kapcsolat igazolása a közjegyzők hatáskörébe került át. Az élettársi kapcsolat igazolása hatósági bizonyítvánnyal lehetséges, amelyet 2010. január 1-jétől nem a jegyző, hanem a közjegyző ad ki.

Ennek pontos szabályozását a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 2009. október 1-jétől hatályos módosítása rögzíti. A módosítás érintette a hatósági bizonyítvány kiadásának eljárását. A jegyző csak olyan adatról, tényről, állapotról adhat ki hatósági bizonyítványt, amelyről nyilvántartást vezet vagy adattal rendelkezik. Emiatt az élettársi jogviszony fennállásáról a jegyző hatósági bizonyítványt nem állíthat ki, hiszen az élettársi kapcsolatokról a polgármesteri hivatalok nem rendelkeznek nyilvántartással.

Hitelesítések

A 2009. évben 69, a 2010. év vizsgálattal érintett részében pedig 16 esetben végzett hitelesítést az Ügyfélszolgálat. Valamennyi irat esetében azt állapítottam meg, hogy azokra - a hatályos jogszabályok által megkívánt összegű - illetékbélyeg fel volt ragasztva, továbbá, hogy a bélyegek ügyintéző által történő érvénytelenítése megtörtént.

3.2 Hagyatéki ügyek

A hagyatéki ügyintézés alapvetően a 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet szabályozza. Ennek keretében az ügyintéző az alábbi ügyekben jár el:

- hagyatéki eljárás lefolytatása halottvizsgálati bizonyítvány alapján,
- póthagyaték felvétele,
- helyszíni ingóeltár felvétele az érintettek kiértesítésével, szükség esetén az ÁNTSZ megkeresése,
- biztosítási intézkedés kérelemre vagy hivatalból,
- külföldi állampolgár belföldön bekövetkezett haláláról jelentéstétel az illetékes minisztériumnak, valamint az MNB értesítése a leltár egy példányával,
- jelentéstétel a belföldön meghalt magyar állampolgár után külföldön maradt vagyonról,
- köztemetés esetén a Népjóléti Csoport megkeresése (amennyiben ingó/ingatlan vagyon maradt),
- földhivatal megkeresése tulajdoni lap másolat iránt, adó- és értékbizonyítvány beszerzése,
- közjegyző részére hagyatéki leltár megküldése.

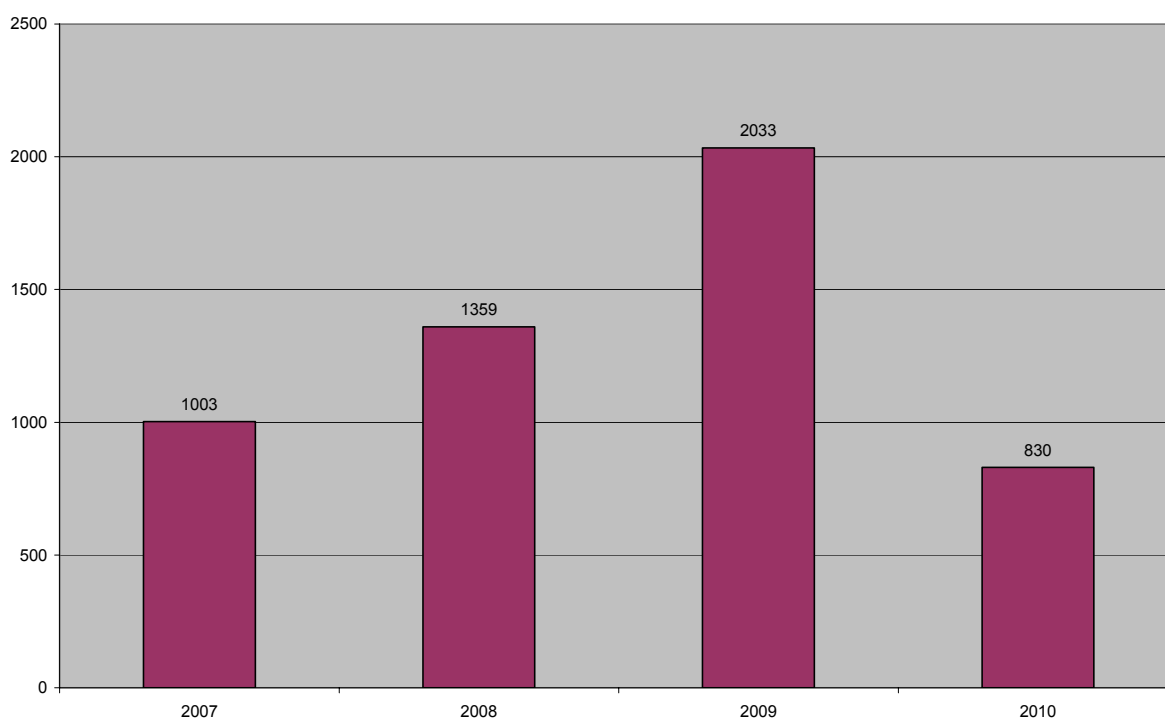
A hagyatéki ügyintéző feladatkörébe tartozik még a gyámhivatal megkeresésére történő leltározási tevékenység lefolytatása is (gyámság alatt lévő kiskorúak és gondnokoltak ügyeihez).

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalában egy előadó intézi a hagyatékkal kapcsolatban felmerülő ügyeket. Az ügyintéző által - 2010. május 14. napjáig - rendelkezésemre bocsátott adatokat a 2. számú táblázatba rögzítettem.

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010. ¹⁹
Érkezett halottvizsgálati bizonyítványok száma	135	149	620	242
Póthagyatéki ügyek	21	18	52	14
Jogsegély kérése hagyatéki ügyben	638	996	82	46
Jogsegély teljesítése hagyatéki ügyben	86	58	169	68
Ingóeltár felvétele helyszínen	18	32	70	36
Egyéb hagyatéki ügyek	2	1	101	37
Adócsoporttól adó- és értékbizonyítvány beszerzése	26	23	420	178
Közjegyző részére hagyatéki leltár átadása	77	82	519	209
Összesen	1003	1359	2033	830

2. táblázat

A hagyatéki ügyek számadatainak alakulása 2007 és 2010 között

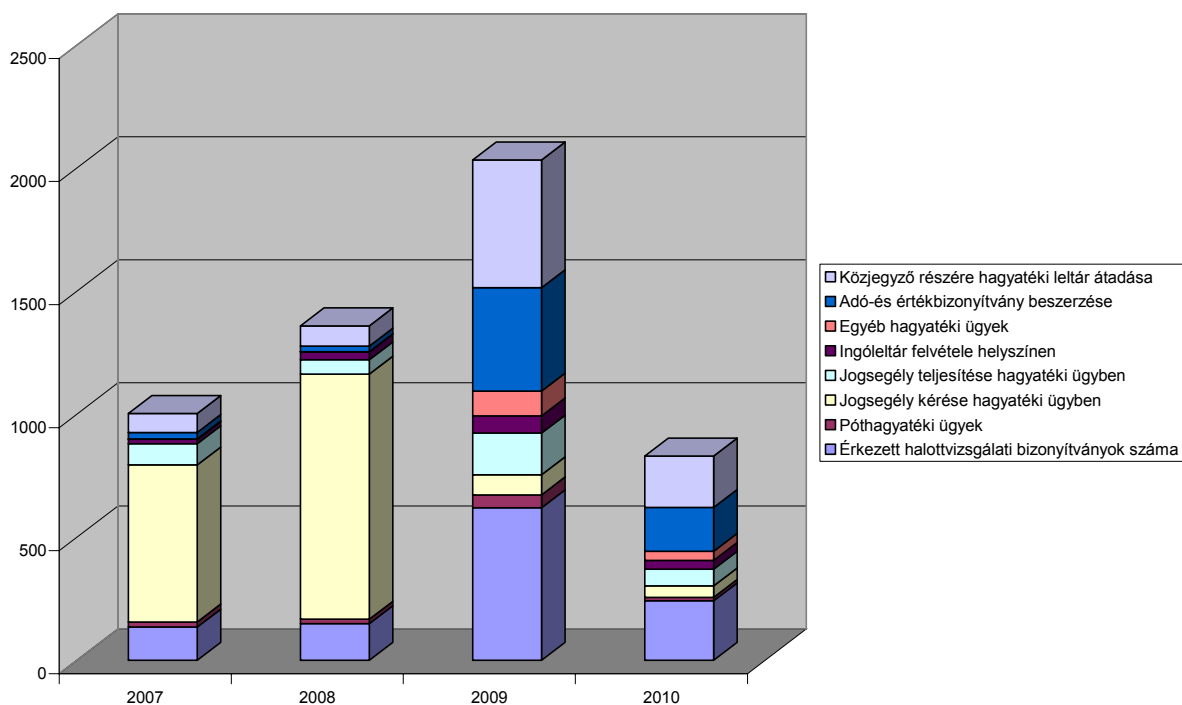

4. ábra Hagyatéki ügyek statisztikája 2007 és 2010 között²⁰

¹⁹ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

²⁰ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

A fent ábrázolt grafikon jól szemlélteti azt, hogy Hódmezővásárhely Megyei Jogú Városban ugrásszerűen megnőtt a hagyatéki ügyek száma az elmúlt évben.

5. ábra A hagyatéki ügyek ügyfajta szerinti megoszlása²¹

Ennek magyarázata az itt ábrázolt statisztikai adatok tanúsága szerint abban keresendő, hogy 2009-ben 620 halottvizsgálati bizonyítvány érkezett Hivatalunkhoz, amely több mint négyszerese a 2008. évben érkezetteknek. A vizsgálat 2010. évet érintő részében pedig 242 ilyen megkeresés érkezett, amelyet, ha tendenciaként vetítünk ki a 2010. év végére mintegy 659 halottvizsgálati bizonyítvány beérkezését jelentheti.

Ez sajnálatosan azt jelenti, hogy Városunkban - még a 2009. évben tapasztaltakhoz viszonyítva is - nő az elhalálozott személyek száma a 2010. évben.

3.3 A gyámhatóság munkája

A gyermekek védelmének rendszerét elsősorban az 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. évi (IX.10.) Korm. rendelet határozza meg. Jelentős szabályozást tartalmaz a szakterület szempontjából a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről a 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet rendelkezik, eljárásjogi szempontból pedig a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény a meghatározó.

²¹ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

A Gyvt. megteremtette az elsőfokú gyámhatósági feladat- és hatáskörök dualista rendszerét. A gyámhatóság ugyanis gyűjtőfogalom, hiszen magába foglalja a jegyzőt, mint gyermekvédelmi, gyámhatósági feladatokat ellátó hatóságot és a városi gyámhivatalokat.

Az alábbiakban az I. fokú jegyzői gyámhatósági feladatok Hivatalunkban történő ellátására vonatkozó megállapításaim olvashatóak. A jegyző részére megállapított feladatokat a Lakosságszolgálati Irodán belül a 2009. évben 1 fő látta el, aki rendelkezésemre bocsátotta a 3. számú táblázatba foglalt statisztikai adatokat, amelyek a 2010. év vonatkozásában május 14-ig tartalmaznak adatokat.

A jegyzői hatáskörű gyámhatóság feladat- és hatásköre

- teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- ügygondnokot, eseti gondnokot rendel ki, a kirendelt gondnokot felmenti, munkadíjat állapít meg a részére,
- a gyámhivatal felkérésére a gyámsági és gondnoksági ügyekben leltározási feladatokat végez,
- a gyermekek védelembe vételéről és annak megszüntetéséről dönt,
- a gyermekek azonnali ideiglenes hatályú elhelyezéséről határoz,
- szakértőt rendel ki,
- közreműködik a gondozási díjak felülvizsgálatánál (szülő nyilatkoztatása)
- elkészíti a bírósági/társhatósági stb. megkeresésekben kért környeztanulmányokat.

A gyámhatóság feladat- és hatásköre jóval szűkebb, mint a gyámhivataloké. A gyermekvédelmi rendszer részét képezi: gyermekek védelmére, a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A teljesség igénye nélkül a feladatok közé tartozik a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele, ügygondnok, eseti gondnok kirendelése, különböző leltározási feladatok, környeztanulmányok készítése, közreműködés az örökbefogadási eljárásban, szakértő kirendelése, közreműködés a gyermektartásdíj iránti igény érvényesítésében.

Az előző felsorolásból azonban kimaradt a legtöbb és a leginkább embert próbálóbb feladat: a veszélyeztetett gyermekek érdekében történő ügyek intézése. A Gyvt. meghatározása szerint a veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. A veszélyeztetés okai lehetnek környezeti, magatartási, anyagi vagy egészségügyi jellegűek.

Városunkban, 2009-ben 1832 fő, 2010-ben pedig 1789 fő a veszélyeztetett kiskorúak száma. (lásd: 6. és 7. ábra).

A 3. számú táblázatból megállapítható, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma állandó, illetve növekedés tapasztalható. Ez az adat a kiskorú populáció egészét (közel 8500 fő) tekintve, annak közel 1/5-ét jelenti. Ugyanakkor vizsgált időszakban a védelembe vétel eszközével egyre gyakrabban kellett élni, melynek keretében a gyámhatóság a szülők részére különböző kötelezéseket írt elő, a gyermekek számára, a kifogásolt magatartásuk megszüntetése érdekében, magatartási szabályokat állapított meg.

Az ügyintéző tapasztalatai szerint sajnálatosan nőtt azoknak a 12-13 éveseknek a száma, akik rendszeresen hiányoznak igazolatlanul az iskolából. A legnagyobb gondot az jelenti, hogy az otthoni, következetlen, engedékeny szülői magatartás szinte „támogatja” a kiskorúak viselkedését, akik szinte felnőtt életet élnek. Ezen gyermekek esetében sem a védelembé vétel, sem pedig a családból történő kiemelés, ideiglenes elhelyezés sem oldja meg a problémát.

A gyámhatósági ügyintéző legfontosabb feladatát tehát továbbra is a veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos ügyintézés jelenti.

A problémák nagy része a Kagylóhéj Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat jelzése alapján kerül a gyámhatóság látókörébe, de jelzéssel élnek a nevelési - oktatási intézmények is. A Gyvt. egy több lépcsőből egymásra épülő rendszert épített ki, ahol a hatóságok közül legelőször általában a jegyzői gyámhatóság találkozik a problémával. A hangsúly a hatóságon van, hiszen a gyermekvédelmi rendszer, többi, nem hatósági szereplője közben végzi a maga munkáját.

A Gyvt. alap gondolata értelmében minden szükséges állami, önkormányzati és karitatív segítséget biztosítani kell ahhoz, hogy a szülők gyermeküket saját családjukban nevelhessék fel, hogy meg tudják oldani a gyermekneveléssel kapcsolatos gondokat és csak végső esetben kerülhessen szóba a családból való kiemelés.

A gyermekek védelmét ellátó hatóságunk a gyermekek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva jár el. Meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújt a gyermekek törvénybe foglalt jogainak érvényesítéséhez, támogatást nyújtanak a szülői köteleességek teljesítéséhez, gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről ill. megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.

Ez a hatósági beavatkozás alapvetően több fokozatú, hiszen a védelembé vétel és az ideiglenes hatályú elhelyezés lehet az igénybe vehető jogi eszköz, bár súlyosabb esetekben, azonnali intézkedést igénylő ügyekben a fokozatosság elmaradhat.

A gyámhivatal felkérésére a jegyzői gyámhatóság - gyámsági és gondnoksági ügyekben - leltározási feladatokat végez, környezettanulmányt készít és közreműködik a határozat végrehajtásában.

Dönt a védelembé vételről és annak megszűnéséről. Ha a gyermek testi, értelmi, érzelmi fejlődéséhez szükséges ellátás a szülő beleegyezésével (önkéntesen vállalt alapellátással) nem biztosítható, és ez a helyzet a gyermek fejlődését veszélyezteti, de feltételezhető, hogy segítséggel családi környezetben mégis biztosítható, a jegyző a gyermeket védelembé veszi.

A jogalkotó a védelembé vétel jogintézményével kívánja megakadályozni, hogy a hatóság a gyermek, a család komplex problémáit egyetlen intézkedéssel kezelje. Hatékonysága összefügg a gyermekjóléti szolgálat működésével. Optimális esetben védelembé vételi eljárás a gyermekjóléti szolgálat javaslatára indul, melynek során nyilatkozik az alapellátás eredményességéről, a szülő együttműködési készségéről, javaslatot tesz a családgondozó személyére, a szükséges hatósági intézkedésre és megküldi a korábbi gondozási tervet és környezettanulmányt.

Ilyen jellegű intézkedés lehet pl.: a szülő figyelmeztetése helytelen életvezetése miatt, felszólítása annak megváltoztatására, a szülő kötelezése ellátások igénybevételére vagy a

gyermek számára magatartási szabályok megállapítására.

Amennyiben nem a gyermekjóléti szolgálat javaslatára indult az eljárás, hanem az iskola, a háziorvos, a védőnő vagy a rendőrség bejelentése alapján, akkor is meg kell keresni a gyermekjóléti szolgálatot a fenti nyilatkozat, illetve javaslat megtétele végett.

A gyámügyi ügyintéző az eljárás során tárgyalást tart, amely hozzásegítheti a gyermeket és a szülőt ahhoz, hogy megismerje a védelembevétel okát, célját, jogkövetkezményeit, mert ha a veszélyeztetettséget nem lehet megszüntetni a gyermekvédelmi gondoskodás más módját kell választani.

Az ügyintéző a határozatban kirendeli a családgondozót és felhívja a gondozási-nevelési terv elkészítésére. A szülőt és a gyermeket felhívja a családgondozóval való együttműködésre, valamint figyelmezteti őket az együttműködés megtagadásának jogkövetkezményeire. Megjelöli az elrendelt intézkedéseket és felülvizsgálat határidejét, hivatalból egy év múlva, kérelemre bármikor felül kell vizsgálni.

A védelembe vételt meg kell szüntetni, ha eredménnyel járt vagy eredménytelenség esetén intézkedik a gyámhivatal felé más gyermekvédelmi gondoskodási forma iránt. A kirendelt családgondozó tisztsége is megszűnik a védelembe vétel megszűnésével.

Hódmezővásárhelyen a 2009. évben 141 fő, a 2010. év vizsgálattal érintett időszakában pedig 135 fő kiskorú volt védelembe véve.

A gyámhatóság által 2009-ben ideiglenes hatályú elhelyezésre 17, 2010. május 14. napjáig pedig 1 gyermek esetében került sor.

A gyámhatóság bírósági és más államigazgatási szerv megkeresésére rendszeresen készít környezettanulmányt.

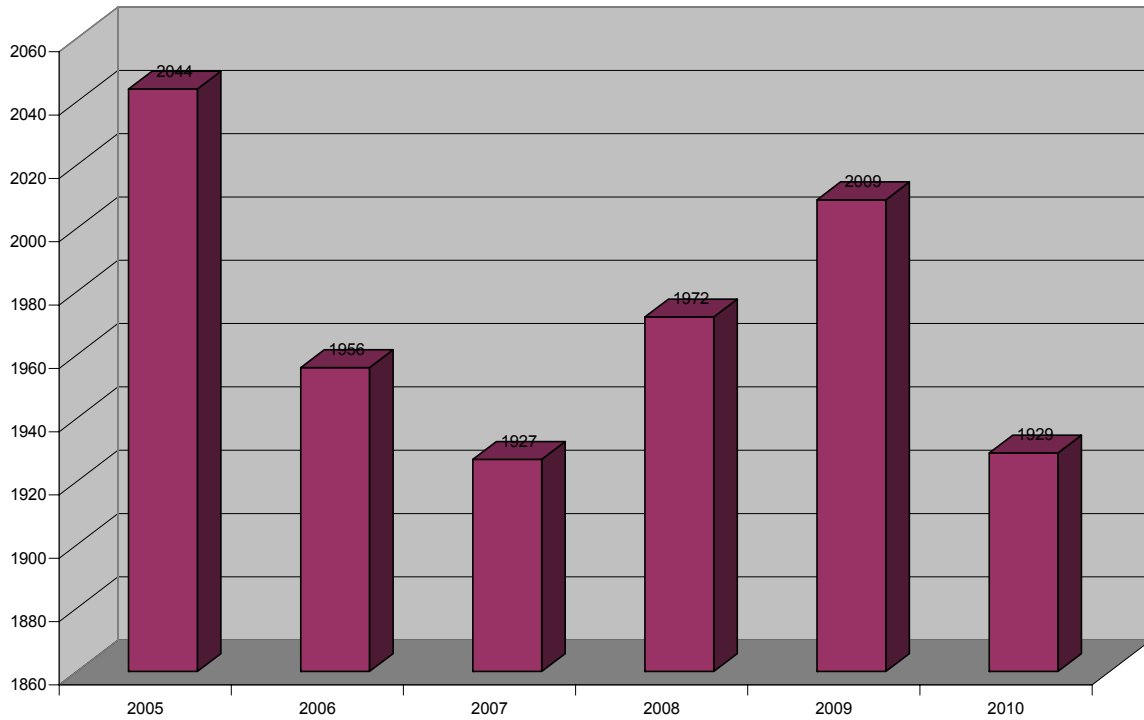
Gyámügyi ügyintézőnk rendszeresen vesz részt esetkonferenciákon, ahol az érintett szakemberek (családgondozó, pszichológus, pedagógus, gyámhatóság) együttesen kívánnak segítséget nyújtani az ügyben érintett szülők és gyermekek részére. Negatív tapasztalatként mondható el, hogy sok esetben csak a szakemberek jelennek meg ezeken a megbeszéléseken, és a szülők, akik leginkább érintettek, nem mennek el a megbeszélés időpontban.

A következő oldalon megjelenő táblázat adatait a 6. és 7. ábrán szemléltetem grafikon formájában. Ezeken jól látható a veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának növekedése a vizsgált időszakban.

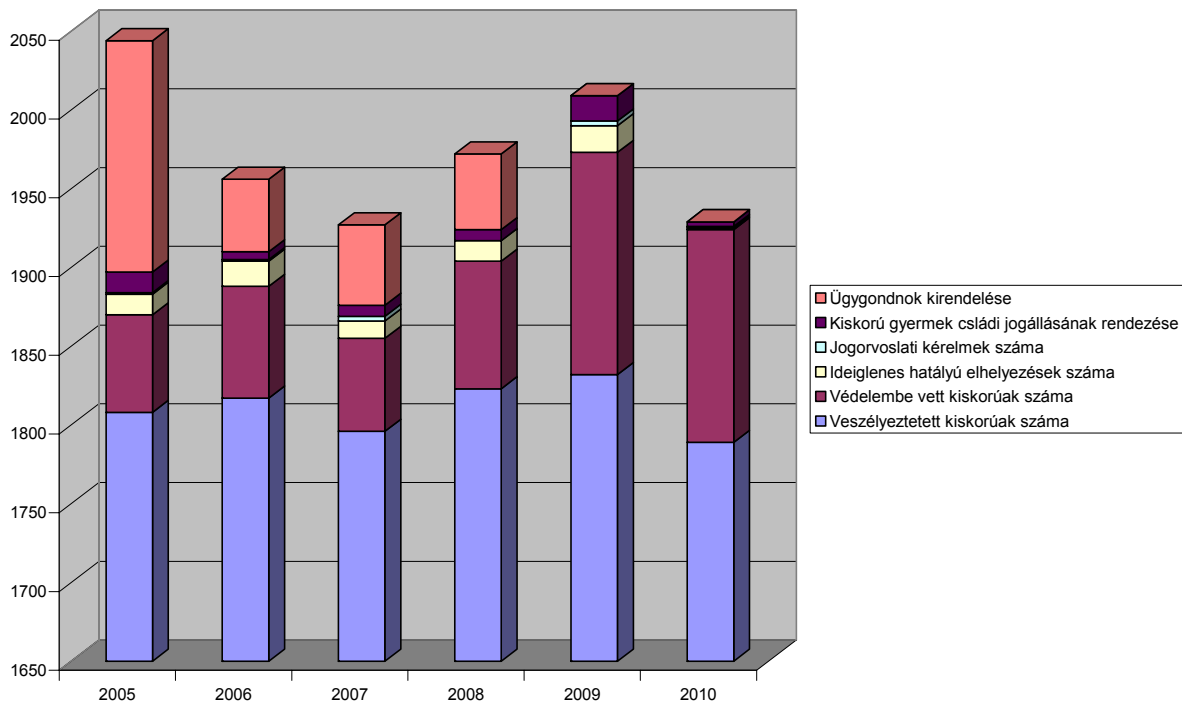
3. táblázat A gyámhatóság statisztikai adatai 2005-2010 között

Gyámhatósági, gyermekvédelmi adatok			2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010. ²²
Veszélyeztetett kiskorúak száma			1808	1817	1796	1823	1832	1789
Ebből	környezeti	okból veszélyeztetett kiskorú	191	193	161	85	84	79
	magatartási		169	161	209	223	218	209
	anyagi		1439	1457	1418	1512	1526	1498
	egészségi		9	6	8	3	4	3
Ebből	alkoholizmus	miatt is veszélyeztetett	81	84	92	107	99	94
	lakáskörülmény		65	67	67	51	68	57
Védelembe vett kiskorúak száma			62	71	59	81	141	135
Ebből	környezeti okból	védelembe vettek száma	12	12	8	9	31	26
	szülőknek felróható magatartási okból		23	25	17	25	14	12
	gyermeknek felróható magatartási okból		27	25	26	31	11	19
	egyéb okból (bűncselekmény, szab. elkövetése)		0	9	8	16	85	78
Ideiglenes hatályú elhelyezések száma			13	16	11	13	17	1
- harmadik személynél vagy különélő másik szülőnél			2	7	2	1	3	0
- nevelőszülőnél			2	3	0	7	8	1
- gyermekotthonban			9	6	11	5	6	0
Jogorvoslati kérelmek száma			1	1	3	0	3	1
Ebből	II. fokú hatóság	által elbírált és helyben hagyott határozat	1	1	3	0	3	1
	Csongrád Megyei Bíróság		0	0	0	0	1	0
Kiskorú gyermek családi jogállásának rendezése			13	5	7	7	16	3
Ügygondnok kirendelése			147	46	51	48	0	0

²² A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

6. ábra A Gyámhatóság által végzett tevékenység 2005 -2010 év közötti adatai²³

7. ábra A gyámhatósági tevékenység ügyfajták szerinti megoszlása²⁴

²³ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

²⁴ A Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Irodájának ügyintézője által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. A 2010. év adatai 2010. május 14. napjáig rendelkezésre álló adatokat tükrözi.

3.4 A hivatásos gondnok

Korlátozottan cselekvőképes az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett. Cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá a bíróság azt a nagykorú személyt helyezi, akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt – általános jelleggel, illetve egyes ügycsoportok vonatkozásában – tartósan, vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent.

Cselekvőképtelen az a nagykorú, akit a bíróság cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett. Cselekvőképességet kizáró gondnokság alá a bíróság azt a nagykorú személyt helyezi, akinek ügyei viteléhez szükséges belátási képessége – pszichés állapota, vagy szellemi fogyatkozása miatt – tartósan teljes mértékben hiányzik.

A gyámhivatal a gondnokság alá helyezés iránt – ha annak feltételei fennállnak – akkor indít pert, ha a gondnokság alá helyezendő személynek nincs házastársa, egyenesági rokona, testvére, vagy van ugyan, de ők nem kívánnak pert indítani.

A gondnokság alá helyezés szükségessége különösen akkor áll fenn, ha a gondnokság alá helyezendő személy és vagyoni érdekvédelme csak a gondnokság alá helyezéssel biztosítható. Önmagában a pszichés betegség, szellemi fogyatkozás, szenvedélybetegség fennállása nem indokolja a gondnokság alá helyezést. Erre csak akkor kerülhet sor, ha ennek folytán az érintett személy ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan teljes mértékben hiányzik, illetve tartósan, vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent.

A bíróság által gondnokság alá helyezett személy részére a gondnokot a gyámhivatal rendeli ki.

Gondnokkirendelés előtt a gyámhivatal megvizsgálja:

1. a gondnokrendelés okát,
2. van-e nevezett gondnok,
3. a gondnokolt kinek a gondozásában él,
4. van-e olyan házastárs, szülő vagy más hozzátartozó, illetve rokon, akit gondnokul lehet rendelni,
5. van-e vagyona a gondnokrendeléssel érintett személynek.

Gondnok lehet minden cselekvőképes nagykorú személy, aki a gondnoki tisztséget vállalja. A gondnok működéséért díjazást nem követelhet. *Gondnokká* – ha ez érdekeivel nem ellentétes – a gondnokság alá helyezett még cselekvőképes állapotában, közokiratban kijelölt, vagy a gondnokság alá helyezést követően *megnevezett személyt*, ha ez sem lehetséges, akkor elsősorban *együtt élő házastársat* kell kirendelni.

A gondnok kirendelésénél, az arra alkalmas személyek közül a *szülőket, illetve a szülők által - haláluk esetére - közokiratban, vagy végrendeletben megnevezett személyt - aki szükség esetén a személye gondoskodást is el tudja látni, előnyben kell részesíteni.*

Nem lehet gondnokul kirendelni azt, akinek személye ellen a gondnokság alá helyezett kifejezetten tiltakozik.

Ha a gondnokság alatt álló személynek nincs olyan hozzátartozója, aki a gondnokság viselésére alkalmas és azt vállalja, részére a gyámhivatal *hivatásos gondnokot* rendel. A hivatásos gondnok a gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által közszolgálati

jogviszonyban, munkaviszonyban, vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban foglalkoztatott személy.

Azon önkormányzatoknak, ahol városi gyámhivatal működik hivatásos gondnokokat kell alkalmazniuk. A gondnokrendeléstől a Ptk. 19/A §–20/d §-ai rendelkeznek, míg a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (Gyer.) 134. § kifejezetten a hivatásos gondnokokra vonatkozik.

A hivatásos gondnokok foglalkoztatása a városi gyámhivatal székhelye szerint illetékes helyi önkormányzat feladata (Gyer. 134. § (2) bek.). A hivatásos gondnokok foglalkoztathatók köztisztviselői, közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban (pl. megbízás keretében).

A Ptk. szerint a gondnok a gondnokolt törvényes képviselője és vagyonának kezelője. A Gyer. rendelkezései szerint (134. § (4) bek.) egy hivatásos gondnok 30 gondnokolt gondnoki tisztségét láthatja el.

Nagyon fontos kiemelni, hogy a gondnok, így a hivatásos gondnok minden esetben kezeli a gondnokolt jövedelmét, de ennek mértéke attól függ, hogy a gondnokolt korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen. Míg ez utóbbi esetben a gondnokolt jövedelmét teljes egészében a gondnok kezeihez folyósítják, addig az első esetben a jövedelem 50%-át kezeli. Így mindenképpen jelentős terhet ró a hivatásos gondnokokra 30 ember jövedelmének kezelése, ebből a folyó kiadások teljesítése és a mindennapi élethez szükséges feltételek (élelmezési és háztartási szükségletek) megteremtése, a szociális intézményben elhelyezetteknél az intézményi térítési díj fizetése, illetve a költőpénz biztosítása, annak megfelelő felhasználásának nyomon követése. Emellett a Ptk. 20/C. § szerint a gondnok a gondnokolt kéréseit köteles meghallgatni, és azt – a vagyon állagától, nagyságától függően – teljesíteni.

Ez azt jelenti, hogy a hivatásos gondnoknak minden hónapban legalább egyszer meg kell látogatnia a gondnokoltat, havonta legalább egy személyes találkozás mindenképpen szükséges. A szociális intézményben elhelyezett gondnokoltaknál viszonylag könnyebb a helyzete, hiszen jó esetben egy alkalommal több gondnokoltat is meglátogathat, meghallgathat, jövedelmüket átadhatja, illetve felhasználásában segítheti őket. Azonban nemcsak szociális intézményben élnek gondnokoltak, így az ő felkeresésük sok esetben jelentős idő - és energiaráfordítást igényel. Előfordul, hogy a hivatásos gondnoknak többször próbálkoznia kell, mert nem találja otthon a gondnokoltat.

A jövedelemkezelés, - felhasználás mellett ott van a gondnokolt törvényes képviselőjének ellátása is, ami gyakorlatilag a gondnokolt összes „ügyes-bajos” dolgát jelenti, pl. szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás megrendelése; kérelmek, beadványok szerkesztése hatóságokhoz, bírósághoz; szociális intézménybe való bekerülés intézése; szolgáltatókkal történő tárgyalás (tipikusan közszolgáltatókkal is); hivatalos iratok ügyintézése (okmányok); ingó - és ingatlanátruházással, - megterheléssel kapcsolatos ügyek is.

A jogalkotó a gondnoki tisztség sokrétűségének tudatában kötelezi a hivatásos gondnokokat 5 napos képzésre, és évente 3 órás továbbképzésre.

A gondnok tevékenységét a gyámhivatal felügyeli. A *gondnok* általános jelleggel, illetve a cselekvőképességet korlátozó ítéletében meghatározott ügyekben, *a gondnokság alá helyezett személy vagyonának kezelője és törvényes képviselője*.

A gyámhivatal a gondnokot a gondnokolt érdekében megfelelő intézkedés megtételére utasíthatja. A gondnok vagyonezelői tevékenysége során *számadási kötelezettséggel* tartozik a gyámhivatal felé. A gondnok – függetlenül *számadási kötelezettségétől* – köteles a gyámhivatal felhívására a gondnokolt helyzetéről soron kívül *felvilágosítást adni*.

A bíróság megszünteti a cselekvőképességet érintő gondnokságot, ha elrendelésének oka már nem áll fenn.

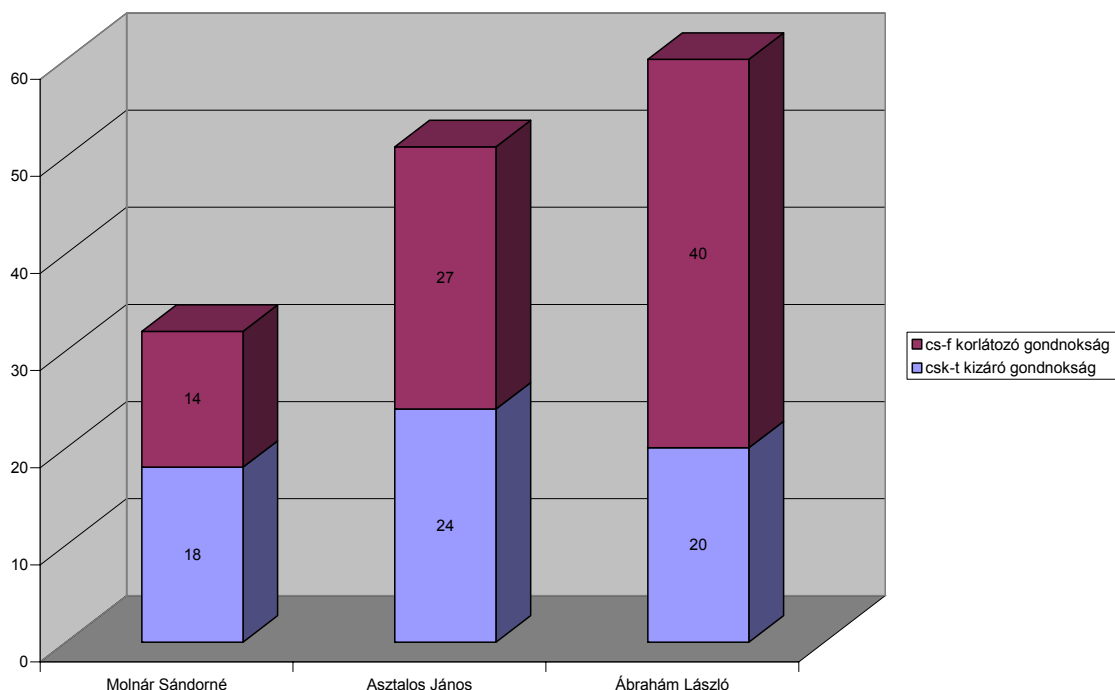
Perindításra jogosultak:

- a gondnokság alatt álló maga,
- a gondnokság alatt álló házastársa, egyeneságbeli rokona, testvére,
- a gondnok,
- a városi gyámhivatal és
- az ügyész.

A városi gyámhivatal akkor indít pert, ha a gondnokság alá helyezés fenntartása már nem indokolt és a megszüntetés iránti pert az erre jogosultak nem kezdeményezték. Erre a kötelező felülvizsgálati idő előtt is sor kerülhet. A gondnokság megszüntetése (jogerős bírói döntés) és megszűnése (gondnokolt halála) után a gyámhatóság erről határozatot hoz, melyben a gondnok felmentéséről is rendelkezik.

Önkormányzatunk számára kötelező feladat a hivatásos gondnokok foglalkoztatása. 2009-ben három fő végezte ezt a feladatkört, egy fő köztisztviselői, két fő pedig megbízási jogviszony keretében. 2010. januárjától a két fő megbízási jogviszonyú létszám 3 főre emelkedett. 2009-ben a köztisztviselői jogviszonyban foglalkoztatott hivatásos gondnok 60 fő esetében látta el a jogszabályokban meghatározott feladatokat.

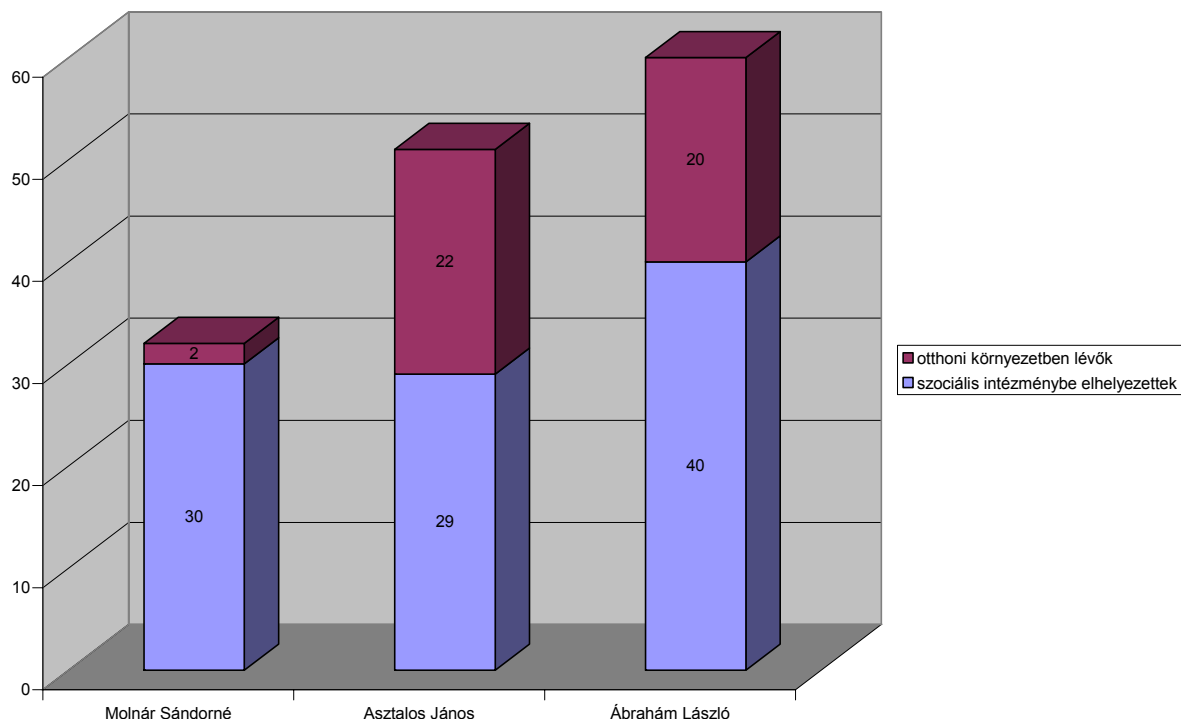
A másik két hivatásos gondnok gondnokoltjainak létszáma - 2009. december 31. napján - pedig 32, illetve 51 fő volt.

8. ábra: A hivatásos gondnokok által felügyelték aránya 2009. 12. 31. napján²⁵

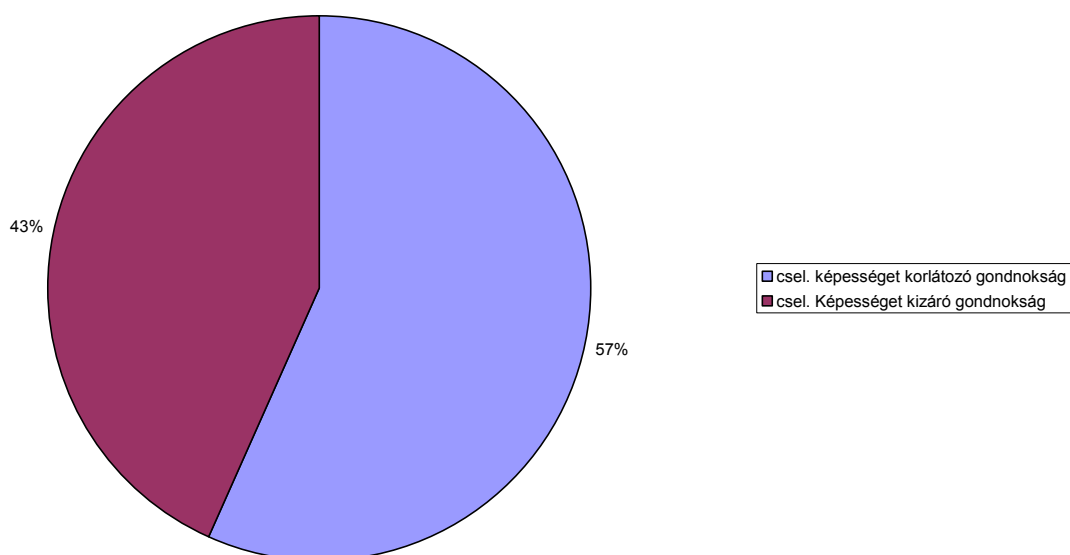
²⁵ A hivatásos gondnokok által rendelkezésre bocsátott adatok alapján.

Az alábbi grafikon ábrázolja - az egyes gondnokok tekintetében – az általuk gondnokolt személyek megoszlását aszerint, hogy azok szociális intézményekben, illetve otthoni környezetben vannak-e elhelyezve.

9. ábra A gondnokoltak elhelyezés helye szerinti megoszlása

A rendelkezésemre bocsátott adatokból azt állapítottam meg, hogy a vizsgálattal érintett 2009. évben a gondnokoltak mintegy 44 %-a otthoni környezetben, 56 %-a pedig szociális intézményekben élte mindennapjait.

10. ábra Gondnokoltak megoszlása 2009-ben

A fenti grafikonról leolvasható, hogy 2009-ben Hódmezővásárhelyen 143 fő esetében látta el önkormányzatunk a hivatásos gondnoki tevékenységet, ennek 43 %-a cselekvőképességet kizáró, 57 %-a pedig cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt állt.

4. A közigazgatási kapacitás

Általánosságban - az élet minden területére vonatkoztatva - elmondható, hogy egy tevékenység hatékonyságát és eredményességét nagymértékben befolyásolja - minden más feltétel azonossága mellett - az adott terület kapacitása.

Megítélésem szerint a kapacitás legfontosabb eleme a személyi állomány. Ez jelentkezhethet mennyiségi és minőségi oldalról. A mennyiség tekintetében felvetődő kérdés az, hogy van-e kellő számú köztisztviselő a hatósági és egyéb feladatok ellátására, a minőségi kérdés pedig az, hogy megfelelő-e a személyzet összetétele. Amennyiben gyenge összetételű a személyzet, az a legkedvezőbb - egyéb működési - feltételeket is lerontja, a kiváló személyzet pedig jelentős mértékben képes a kedvezőtlen feltételek hátrányait közömbösíteni.

4.1 A személyi feltételek alakulása

A szakmai tevékenység ellátását - a vizsgálat lefolytatásának ideje alatt - 6 fő teljesíti, valamennyien kinevezett köztisztviselők, az alábbi megosztás szerint:

- hagyatéki eljárás: 1 fő,
- gyámhatósági tevékenység: 1 fő, illetve 2010. június 1. napjától: 2 fő,
- ügyfélszolgálati tevékenység: 2 fő,
- hivatásos gondnok: 1 fő, (illetve 2009-ben még 2 fő, 2010-ben pedig plusz 1 fő hivatásos gondnok megbízásos jogviszonyban).

A személyi feltételeket megvizsgálva elmondható, hogy valamennyi köztisztviselő rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges végzettséggel, amely nagymértékben elősegíti a gyors, pontos és eredményes ügyintézését.

4.2 A tárgyi feltételek alakulása

Az Általános Igazgatás szervezeti egység a Polgármesteri Hivatal földszintjén helyezkedik el. A tevékenység ellátásához rendelkezésre áll a megfelelő számú - felújított - irodahelyiség, amely lehetővé teszi a Csoport feladatainak - tekintettel nagyarányú ügyfélforgalmára - hatékony ellátását, egyebekben pedig az eredményes munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek maradéktalanul a rendelkezésükre állnak.

5. Iratkezelés

Az Általános Igazgatás szervezeti egység feladat - és hatáskörébe tartozó beérkező iratanyagok postabontása a jegyzőnél történik, a szignálást, majd az iktatást követően kerül az irodavezetőjéhez, aki azt szakterületenként osztja ki az ügyintézők között.

Tekintettel azonban arra, hogy általában ügyfélszolgálati teendőket is ellátnak az ellenőrzéssel érintett ügyintézők, az iratkezelésnek nem ez a legjellemzőbb formája, hanem az ügyfelektől közvetlenül beérkező iratok átvétele.

A személyesen előterjesztett beadványok, elektronikus levelek és faxok érkezését az ügyintézők önállóan végzik, ezt követően kerül sor az ügyiratok szignálására, iktatására.

Az ügyintézők az érdemi intézkedést követően - a kiadmányozás belső szabályozása szerinti rendnek megfelelően - iratanyagaik postázását maguk végzik el. A befejezett, kész iratanyagot a központi irattárban helyezik el.

Az ügyintézők gondoskodnak arról, hogy az iratok nyomon követhetők legyenek az elektronikus iktatókönyvben (OpaL).

Az iratkezelés fent leírt tapasztalatai nem vonatkoznak azonban a hivatásos gondnokokra, tekintettel arra, hogy nem részei a Polgármesteri Hivatal iktatási rendszerének. Az iktatás és a postázás kézi úton történik, az iratanyagok elhelyezése nem a központi irattárban történik.

Az iratkezelés napi gyakorlatát megvizsgálva megállapítottam, hogy az érdemi ügyintézés precíz, a vonatkozó belső szabályzatnak megfelelő.

Az ellenőrzés során a vonatkozó jogszabályok szerinti napi gyakorlatot állapítottam meg, nem észleltem olyan cselekményt, amely vezetői beavatkozást, utólagos és soronkívüli intézkedést indokolna.

6. Kapcsolattartás

A vizsgált szervezeti egység széleskörű feladat-ellátási kötelezettségéből eredően igen kiterjedt kapcsolati rendszerrel rendelkezik. A minden napi gyakorlat megköveteli a rendszeres kommunikációt az ügyfelekkel, továbbá szakhatóságokkal és a Polgármesteri Hivatal más ügyintézőivel. Formáját tekintve sokrétű, jellemző a személyes, a telefonon, elektronikus úton történő kapcsolattartás, amely lehetővé teszi a gyors hatékony információcserét.

A partneri kapcsolatok tervezetten, rendszeresen, jól működnek. A vizsgált terület működésére, a munka megszervezésére, valamint a belső és külső kapcsolatokra vonatkozó szabályozás megállapításai jól tükrözik az egységes gyakorlat kialakítását.

III. Összegzés

Az ellenőrzések során az egyik legfontosabb megállapítás az, hogy az ellenőrzött egységben dolgozók a vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartása mellett igyekeznek folytatni tevékenységüket.

Az ellenőrzött munkatársak szakmai felkészültsége megfelel az elvárásoknak.

A munkaköri leírások aktualizálása és kiegészítése a vizsgált ideje alatt megtörtént.

A tárgyalt időszakban lefolytatott vizsgálatok során büntető-, szabálysértési, kártérítési és fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

Az Általános Igazgatás tevékenységének vizsgálata kapcsán megállapítottam, hogy az Ügyrendben felsorolt feladatai aktualizálásra szorulnak, tekintettel az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásokra, ezért szükséges annak módosítása.

Másrésről a jogszabályok által meghatározott tevékenységek belső szabályozottsága, a helyi jogalkotás megfelelő a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő.

A vizsgált szervezeti egység a ráosztott feladatokat szakszerűen, hatékonyan és gyorsan végzi, mind az iratkezelés, mind a kapcsolattartás területén a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak megfelelő napi gyakorlat tapasztalható.

Az ellenőrzött szakterület által - tevékenységi körükben - előkészített határozatok megfelelnek a Ket. előírásainak, az illetékek lerovásra kerültek, érvénytelenítésük megtörtént.

A határozatok kézbesítése során az ügyintézők megtartották a hivatalos küldemények kézbesítésére vonatkozó jogszabályi előírásokat.

IV. Javaslatok

1. Javaslom a Polgármesteri Hivatalban meglévő belső szabályzatok folyamatos felülvizsgálatát, aktualizálását, tekintettel a jogszabályváltozásokra és belső módosításokra.
2. Javaslom a Polgármesteri Hivatal SzMSz - ének aktualizálását, az Ügyrendben meghatározott feladatok aktualizálását és racionalizálását.

Hódmezővásárhely, 2010. június 30.

Koczkané dr. Szabó Gabriella
Belső ellenőr

ZÁRADÉK

Az **A-10-12457-3/2010.** ikt. sz. ellenőrzési jelentés tartalmát megismertem, egy példányát átvettem.

A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló **193/2003. (XI. 26.) Korm. r. 28. § (2)** bekezdése értelmében nyilatkozom*, hogy

- észrevételt kívánok tenni, és azt a jelentés kézhezvételétől számított **10** munkanapon belül megküldöm Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal belső ellenőrzési vezetőjének;
- észrevételt nem kívánok tenni.

Nyilatkozom továbbá, hogy az ellenőrzés végleges lezárásától számított 10 napon belül - a szükséges intézkedések végrehajtásáért felelős személyek és a vonatkozó határidők megjelölésével - elkészítem és megküldöm az intézkedési tervet Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Vezetőjének.

Hódmezővásárhely, 2010. július 8.

.....
dr. Makó András
Lakosságszolgálati Iroda
Irodavezető

*megfelelő rész aláhúzendó